

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**SPOKOJENOST OBČANŮ S ROZVOJEM MĚSTA
PŘÍBRAM**

Autor práce: Tomáš Kubík

Studijní obor: Regionální studia

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: PhDr. Lenka Havelková, Ph.D.

Katedra: Katedra společenských věd

2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce PhDr. Lence Havelkové, Ph.D., za velmi užitečnou metodickou pomoc, odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi poskytla při zpracování této práce.

ABSTRAKT

KUBÍK, T. *Spokojenost občanů s rozvojem města : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 67 s.
Vedoucí bakalářské práce : PhDr. Lenka Havelková, Ph.D.

Klíčová slova: investiční akce, město, obec, Příbram, rozvoj města

Bakalářská práce se zabývá hodnocením kvality jednotlivých služeb občanům ve městě Příbram v oblasti kultury, sportu, dopravy, školství, zdravotnictví, bydlení, sociální politiky, rozvoje města a úlohou města v jejich dostupnosti a rozvoji. Důraz pak je kladen na zhodnocení rozvoje města po vstupu České republiky do Evropské unie v souvislosti se získáváním dotací a možnostmi, které tyto prostředky městu přinesly, přičemž jsou zjišťovány postoje občanů k těmto projektům. Dále je bakalářská práce věnována rozvoji města Příbram z hlediska územního plánu a realizovaných investičních akcí, které vedly ke zkvalitnění služeb občanům. V praktické části práce jsou na základě neřízených rozhovorů s představiteli Městského úřadu Příbram zhodnoceny postoje občanů Příbrami ke kvalitě jednotlivých služeb a úloha města, kterou sehrává v jejich dostupnosti a rozvoji.

ABSTRACT

KUBÍK, T. *Citizens' Satisfaction with the Development of the Town Příbram : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2014. 67 p. Supervisor : PhDr. Lenka Havelková, Ph.D.

Keywords : investment projects, town, village, Příbram, development of the town Příbram

The bachelor thesis deals with the evaluation of individual quality of services to citizens in Příbram in the fields of culture, sports, transport, education, health, housing, social policy, urban development, and the role of the city in the availability and development. The emphasis is then placed on the evaluation of the development of the city after the Czech Republic joined the European Union in connection with obtaining grants and opportunities these devices bring the city and collected attitudes of citizens towards these projects. Furthermore, the bachelor thesis is devoted to the development of Příbram in terms of zoning and realized investment projects that have led to the improvement of services to citizens. In the practical part of the thesis are on the basis of unstructured interviews with representatives of the municipal office Příbram assessed attitudes of citizens of Příbram to quality of individual services and the role of the city played by the availability and development.

OBSAH

ÚVOD	7
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	8
2 SOUČASNÉ LEGISLATIVNÍ ZÁKLADY ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	10
2.1 Historie rozvoje měst a územní samosprávy	10
2.2 Základy územní samosprávy	13
2.3 Kontrola veřejné samosprávy	14
2.4 Hospodaření územních samosprávných celků	16
3 ROZVOJ MĚST A NÁSTROJE OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI	20
3.1 Současné požadavky na udržitelný rozvoj měst a obcí	20
3.2 Nástroje občanské společnosti na ovlivnění rozvoje města	24
3.2.1 Místní referendum	26
3.2.2 Petice	26
3.2.3 Územní plán.....	27
3.2.4 Občanská sdružení	28
4 MĚSTO PŘÍBRAM	30
4.1 Historie města.....	30
4.2 Aktuální demografická situace města a z ní vyplývající požadavky	32
4.3 Územní plán a politika územního rozvoje města	33
4.4 Účast občanských sdružení ve správních řízeních	34
4.5 Místní samospráva.....	35
5 SPOKOJENOST OBČANŮ S ROZVOJEM MĚSTA	37
5.1 Anketní šetření - říjen 2005.....	37
5.2 Anketní šetření - červen 2013	42
5.3 Vyhodnocení rozvoje města Příbram	45
5.3.1 Hodnocení jednotlivých oblastí	45
5.3.2 Investice Evropské unie.....	51
5.3.3 Výsledky a doporučení	51
ZÁVĚR	53
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	55
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	64
SEZNAM PŘÍLOH	65
PŘÍLOHY	66

ÚVOD

Princip samosprávy a možnost občanů se na ní podílet patří mezi důležité charakteristiky vyspělé demokratické společnosti. Obnova demokratického zřízení v České republice po událostech v roce 1989 s sebou přinesla i obnovu obcí jako veřejnoprávních korporací s právem vlastnit majetek. Po roce 1989 se tehdy ještě Československá socialistická republika zařadila mezi demokratické státy Evropy, stejně jako dříve či později většina zemí bývalého „východního bloku“.

V současné době v České republice hospodaří více než 6.500 obcí s majetkem, který slouží k uspokojování potřeb občanů. Zároveň si u těchto obcí, resp. jejich orgánů stát objednává v určitém, zákonem stanoveném rozsahu, výkon státní správy (tzv. smíšený model veřejné správy).¹ Tento model, který je běžný ve většině demokratických zemí Evropy však sebou přináší i některá úskalí. Mezi ně patří především omezené finanční zdroje způsobené vysokým počtem územně samosprávných celků, restriktivní politika rozpočtového určení daní a v neposlední řadě zanedbanost obcí, která je částečně dědictvím předchozího komunistického zřízení, které do infrastruktury a jejich rozvoje investovalo jen nejnnutnější prostředky.

Po seznámení se s právním základem činnosti územní samosprávy jsou zmíněny možnosti ovlivnění rozvoje města jeho občany. Dále je zhodnocena demografická situace města Příbram a z toho vyplývající požadavky a očekávání občanů města a regionu. Je analyzována kvalita jednotlivých služeb pomocí jednak anketního šetření na základě neřízených rozhovorů s vedoucím odboru investic a silničního hospodářství Městského úřadu v Příbrami na téma realizovaných investičních akcí města, s vedoucím odboru koncepce a rozvoje města Příbram na téma rozvoj města a územní plánování a s místostarostou města na téma úlohy města a spokojenosti občanů. Proto je věnována pozornost rozvoji města Příbram. Zvláštní důraz pak je kladen na období po vstupu České republiky do Evropské unie v souvislosti se získáváním dotací a možnostmi, které městu přinesly.

---

¹ POMAHAČ, R., VIDLÁKOVÁ, O. *Veřejná správa*. Praha : C. H. Beck, 2002. s. 64.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit aspekty rozvoje města Příbram v podmínkách, které územní samosprávy pro svou činnost v České republice mají, a objasnit zjištěná fakta ohledně úrovně spokojenosti jeho občanů s rozvojem města v oblasti kultury, sportu, dopravy, školství, zdravotnictví, bydlení, sociální politiky, rozvoje města, dále také úlohou města v jejich dostupnosti a rozvoji. Dle výsledků vlastního šetření, které je provedeno neřízenými rozhovory s vedoucími pracovníky odborů městského úřadu kompetentními v daných oblastech, je navrženo doporučení pro místní samosprávu, které by vedlo ke zlepšení či optimalizaci současného stavu.

Bakalářská práce je členěna do pěti hlavních kapitol. V první kapitole jsou popsána metodická východiska práce a postup řešení.

Druhá a třetí část bakalářské práce se zabývá především teoretickou rovinou problematiky, popisem současných legislativních základů územní samosprávy, počínaje historií měst a územních samospráv, základem územních samospráv, jejich kontrol a hospodaření územně samosprávních celků. Analyzuje současné požadavky na udržitelný rozvoj měst a obcí a nástroje občanské společnosti, které mohou ovlivnit rozvoj měst.

Další samostatná část se zaměřuje na historii města Příbram a její aktuální demografickou situaci. Je analyzován územní rozvoj města Příbram z pohledu územního plánu města a účasti občanů a vliv občanských sdružení na jeho tvorbě.

Díličními cíli je zhodnocení rozvoje města po vstupu České republiky do Evropské unie v souvislosti se získáváním dotací a možnostmi, které tyto prostředky městu přinesly a odpovědět na otázky, jakým způsobem se změnila spokojenost občanů města v rozmezí let 2005 - 2013. Práce porovnává rozsah investičních akcí v těchto letech a zohledňuje v nich požadavky občanů města.

Bakalářská práce vychází z analýz anketních šetření z roku 2005 a 2013 a neřízených rozhovorů se zástupci města. Neřízený rozhovor je zvolen z toho důvodu, že není stanovena přesná formulace otázek ani pořadí. Respondenti, tedy zástupci města, mají tak možnost se přirozeně vyjádřit k daným otázkám a neřízeně reagovat na vzniklé situace v průběhu dotazování.

Na základě zákonů č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení),² 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,³ 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,⁴ vládních nařízení a ústavních zákonů, které jsou uvedeny v druhé a třetí kapitole, práce vymezuje pojmy jako orgány obce nebo územní samospráva a definuje požadavky na udržitelný rozvoj měst a obcí. Dále jsou v této části popsány a zhodnoceny zákony pojednávající o občanských sdruženích.

Bakalářská práce na základě městem realizovaných výzkumů zodpovídá otázku, jakým způsobem se změnila spokojenost občanů města v rozmezí let 2005 - 2013. Porovnává rozsah investičních akcí v těchto letech a zohledňuje v nich a v jejich realizacích požadavky občanů města.

Stěžejními literárními zdroji pro vypracování teoretické části práce byly knihy českých autorů (například: *Veřejná správa a samospráva*⁵ - P. PRŮCHA, *Vývoj veřejné správy v letech 1848 - 1990*⁶ - K. SCHELLE, *Veřejná správa a finance*⁷ - A. OPLETALOVÁ, I. SVOBODA, *Veřejná politika*⁸ - M. POTŮČEK, *Správní řád, nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*⁹ - R. ONDRUŠ), zahraničních autorů (*European Charter of Local Self-Government: With the Additional Protocol*¹⁰ - Council of Europe) a výše zmíněné zákony ČR. Praktická část práce vychází z knih: *Příbram v průběhu staletí*¹¹ - J. VELFL a *Komunální politika*¹² - S. BALÍK.

---

² ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=128>>.

³ ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb.: Zákon o rozpočtových pravidlech územního rozpočtu. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=250&r=2000>>.

⁴ ČESKO. Zákon č. 491/2001 Sb.: Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2001, částka 178, s. 11002 - 11024. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=491&r=2001>>.

⁵ PRŮCHA, P. *Veřejná správa a samospráva*. Praha : Vysoká škola aplikovaného práva. 2004.

⁶ SCHELLE, K. *Vývoj veřejné správy v letech 1848-1990*. Praha : Eurolex Bohemia. 2005.

⁷ OPLETALOVÁ, A., SVOBODA, I. *Veřejná správa a finance*. Ostrava : Key publishing. 2007.

⁸ POTŮČEK, M., et al. *Veřejná politika*. Praha : Sociologické nakladatelství. 2005.

⁹ ONDRUŠ, R. *Správní řád, nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha : Linde. 2005.

¹⁰ *European Charter of Local Self-Government: With the Additional Protocol*. Strasbourg : Council of Europe, 2010.

¹¹ VELFL, J. *Příbram v průběhu staletí*. Příbram : Městský úřad Příbram. 2003.

¹² BALÍK, S. *Komunální politika*. Praha : Grada. 2009.

2 SOUČASNÉ LEGISLATIVNÍ ZÁKLADY ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

Samospráva je formou správy věcí veřejných, která je uskutečňována jinými subjekty, než státem. Samospráva ve smyslu působení na život určitého společenství občanů není totožná se státní správou, zejména z toho důvodu, že státní správa má mocenskou podstatu. Obě však mohou nejen koexistovat, ale společně se podílet na správě věcí veřejných. Myšlenka samosprávy téže musí vycházet z demokratické společnosti, založené na pluralitě společenských a politických zájmů.¹³

Projevem samosprávy je tak především činnost řídicího charakteru. Samospráva tedy nepředstavuje jen výkon, ale především tvorbu samosprávné moci v mezích platného práva, na základě svých vlastních cílů. Jak na výkon státní správy, tak na výkon samosprávy se aplikují určité regulační prvky. V samosprávných vztazích samosprávné orgány vystupují jménem svým, nikoliv jménem státu, ale jménem určitého společenství. Sdělují tak navenek jeho zájem a vůli.

2.1 Historie rozvoje měst a územní samosprávy

Historické kořeny má samospráva v samosprávě středověkých měst a středověkém cechovním zřízení. Ve feudálním zřízení byla samozřejmě jakákoliv samospráva zcela neznámým pojmem. Vrchnost vykonávala správu prostřednictvím svých hospodářských úřadů a ve městech byly zřízeny magistráty. Magistráty a hospodářské úřady vykonávaly správu politickou, policejní, finanční a soudní. Kořeny územní samosprávy je v Českých zemích třeba hledat v roce 1848, kdy revoluce zlikvidovala poddanství. Na místě vrchnostenské správy se začala objevovat myšlenka práv obyvatel, žijících v sídelních útvarech. Objevuje se též myšlenka, že by si tyto sídelní útvary měly některé své záležitosti obstarávat samy, nezávisle na státní moci.¹⁴ Za vzor územní samosprávy byly vzaty tehdejší stavovské sněmy a zemské výbory. Již první ústavy, které platily na území tehdejší Země České, jak Pillersdorfova, tak zejména kroměřížská počítaly s výsadními právy obecními, mezi které patřily především správa vlastního majetku a výkon obecní policie. Též se počítalo se svobodnou volbou zástupců do obecního sněmu. Provizorní úprava obecního zřízení byla zakotvena v říšském obecním zákoně z roku 1849 s úvodní proklamací, že

---

¹³ PRŮCHA, P. *Veřejná správa a samospráva*. Praha : Vysoká škola aplikovaného práva, 2004. s. 205.

¹⁴ SCHELLE, K. *Vývoj veřejné správy v letech 1848-1990*. Praha : Eurolex Bohemia, 2005. s. 47.

základem svobodného státu je svobodná obec. Již tento říšský zákon počítal se smíšeným modelem veřejné správy, tj. s oddělením výkonu státní správy a územní samosprávy, resp. výkonem přenesené a samostatné působnosti a též třístupňovou hierarchií – místní (Ortsgemeinde), okresní (Bezirksgemeinde), krajskou (Kreisgemeinde), ve vztahu vzájemné nadřízenosti a podřízenosti.¹⁵

Po vzniku samostatné Československé republiky byly recepčním zákonem¹⁶ (zákonem o zřízení samostatného státu československého) v roce 1918 vedle politických úřadů převzaty do Československého právního řádu i orgány samosprávné. Habsburský systém veřejné správy však přestal odpovídat tehdejšími požadavkům. Zároveň začaly sílit hlasy, které volaly po tom, aby dosavadní zastupitelstva byla rozpuštěna a nahrazena novými, vzešlými z nových voleb. Dlouhá diskuse v Národním shromáždění nakonec vedla k přijetí volebního řádu do obecních zastupitelstev (zákon č. 75/1919 Sb., kterým vydává se řád volení v obcích republiky Československé).¹⁷ Volební právo bylo přiznáno všem osobám, které měly v obci alespoň tříměsíční pobyt a nebyly nějakým způsobem diskvalifikovány. Zajímavá byla nemožnost odmítnout přijetí funkce v případě zvolení. Novela obecního zřízení byla upravena zákonem č. 76/1919 Sb., kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. Novela k obecním zřízením platila pouze pro české země.¹⁸ Rozlišovala několik druhů orgánů obce: obecní zastupitelstvo, obecní radu, starostu, jeho náměstky a komise. Zvláštní postavení pak měla tzv. statutární města.

Zákon č. 76/1919 Sb., kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. (Novela k obecním zřízením), tak lze považovat za vůbec první právní předpis, upravující obecní zřízení na území samostatného Československa.¹⁹ Tento sjednocoval nejen pojmenování

---

¹⁵ SCHELLE, K. *Vývoj veřejné správy v letech 1848-199.* Praha : Eurolex Bohemia, 2005. s. 48.

¹⁶ HORÁK, O. *Empirický zákonodárce.* [online]. Praha : Dějiny a současnost [cit. 2014-03-22]. Dostupné z WWW: <<http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2008/10/empiricky-zakonodarce-/>>.

¹⁷ ČESKO. Zákon č. 75/1919 Sb.: kterým se vydává řád volení v obcích republiky Československé. In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1919, částka 16, s. 77 - 91. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1919/016-1919.pdf>>.

¹⁸ ČESKO. Zákon č. 76/1919 Sb.: kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. (Novela k obecním zřízením). In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1919, částka 16, s. 77 - 91. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1919/016-1919.pdf>>.

¹⁹ ČESKO. Zákon č. 76/1919 Sb.: kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. (Novela k obecním zřízením). In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1919, částka 16, s. 77 - 91. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1919/016-1919.pdf>>.

orgánů obce na *obecní zastupitelstvo a obecní radu*, ale stanovoval i časový a obsahový rámec jejich zasedání a jednání.

Změnu v územní správě přinesl zákon č. 126/1920 Sb. o zřízení župních a okresních úřadů v republice Československé²⁰, tzv. župní zákon, který především sjednocoval správu vyšších územních celků a to doposud nevídaně na celém území tehdejší Československé republiky, s výjimkou hlavního města Prahy, jehož působnost byla stanovena zvláštním zákonem. Obecní zřízení z roku 1919 trvalo po celou dobu první republiky s určitými modifikacemi v oblasti pravomoci obcí. Těmi bylo především postupné omezování působnosti v oblasti finančního hospodářství.

Vládním nařízením č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů ze dne 5. května 1945 bylo uloženo obnovení územní samosprávy a státní správy na území osvobozeného Československa.²¹ Počítalo se se vznikem třístupňových národních výborů: místních, okresních a zemských, které měly veřejnou správu vykonávat. Jedním z významných funkcí poválečných národních výborů bylo i provádění pozemkové reformy.

Vítězství komunistů ve volbách v roce 1948 mělo dalekosáhlé důsledky pro mnoho následujících desetiletí. Ty se pochopitelně nemohly vyhnout ani způsobu provádění státní správy a územní samosprávy. Prvním krokem bylo zrušení zemských výborů a podřízení krajských národních výborů přímo vládě. Následkem znárodnění bylo i to, že stát se stal vlastníkem obrovského množství majetku, který někdo musel spravovat. Těmito správci byly především místní národní výbory. Tyto byly v období komunistického vládnutí pouze jakýmisi vykonavateli státní moci, bez vlastní právní subjektivity, bez práva vlastnit majetek. Aplikace komunistické ideologie byla završena přijetím Ústavního zákona č. 12/1954 Sb., o národních výborech. Zde je dokonce hned první paragraf nadepsán slovy „*Národní výbory – místní orgány státní moci.*“²² Systém národních výborů, jako místních vykonavatelů státní moci, přetrval až do roku 1990, kdy následkem revolučních událostí v listopadu 1989 a obnovením demokratického zřízení v Československu muselo nutně dojít i ke změně, respektive obnovení postavení územní samosprávy ve svém původním rozsahu a účelu.

---

²⁰ ČESKO. Zákon č. 126/1920 Sb.: o organizaci politické správy. In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1920, částka 29, s. 291 - 306. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1920/029-1920.pdf>>.

²¹ ČESKO. Vyhláška č. 4/1945 Sb.: kterou se znovu prodlužuje lhůta stanovená k uzavření smluv o pěstování čekanky v roce 1945. In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1945, částka 2, s. 3. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1945/002-1945.pdf>>.

²² ČESKO. Zákon č. 12/1954 Sb.: Ústavní zákon o národních výborech. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1954, částka 6, s. 23. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=12&r=1954>>.

2.2 Základy územní samosprávy

Základy územní samosprávy jsou zakotveny v hlavě sedmé Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“). V čl. 100 Ústavy je výslovně stanoveno právo na samosprávu územního samosprávného celku,²³ kterými jsou dle čl. 99 Ústavy jen obce a kraje.²⁴ V čl. 101 - 104 Ústavy jsou stanoveny ústavní základy územní samosprávy. K základním vlastnostem územního samosprávného celku patří právo vlastnit majetek, a správa prostřednictvím zastupitelstva.²⁵ Čl. 105 Ústavy ukládá možnost svěřeni výkonu státní správy územním samosprávným celkům na základě zákona.²⁶

Avšak první zákon o obcích v obnoveném demokratickém zřízení Československa byl vydán a platný již v roce 1990. Byl to zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení).²⁷ Ten již upravoval způsob činnosti obce a zejména jejich orgánů, stanovoval podmínky pro vyhlášení místního referenda atd.

Z hlediska majetkového bylo pro obce zcela zásadní přijetí zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí.²⁸ V předchozí kapitole bylo zmíněno, že komunistické národní výbory byly pouze vykonavateli veřejné správy. To platilo i pro správu majetku, který nevlastnili, ten byl ve vlastnictví ČSSR, a národní výbory pouze vykonávaly jeho správu.

Zákonem č. 172/1991 Sb., byl tento majetek převeden bezúplatně do vlastnictví nově vzniklých veřejnoprávních korporací – obcí.²⁹ Tento zákon lze tedy s jistou mírou nadsázky považovat za jakýsi způsob obecních restitucí.

Demokratizace územního uspořádání a jeho samosprávy pak byla završena přijetím zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších

---

²³ ČESKO. Čl. 100 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl100>>.

²⁴ ČESKO. Čl. 99 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl99>>.

²⁵ ČESKO. Čl. 101 -104 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl104>>.

²⁶ ČESKO. Čl. 105 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl105>>.

²⁷ ČESKO. Zákon č. 367/1990 Sb.: Zákon České národní rady o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 59, s. 1262 - 1274. Dostupné z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/?lawsSbirkaCislo=367&lawsCastkaCislo=&lawsSbirkaCastkaRok=1990&lawsSearchSubmit=Od%20eslat>>.

²⁸ ČESKO. Zákon č. 172/1991 Sb.: zákon České národní rady ze dne 24. dubna 1991 o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1991, částka 36, s. 845 - 847. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-172>>.

²⁹ ČESKO. Zákon č. 172/1991 Sb.: zákon České národní rady ze dne 24. dubna 1991 o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1991, částka 36, s. 845 - 847. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-172>>.

předpisů,³⁰ zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů³¹ a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů,³² které platí dosud.

Důležitou součástí činnosti územní samosprávy je možnost kontroly její činnosti, respektive kontrola, zda se tato činnost odehrává v mezích zákona. Dle čl. 21 odst. 1) Listiny základních práv a svobod mají občané právo podílet se na správě věcí veřejných přímo nebo prostřednictvím svých volených zástupců.³³ Dle odst. 4) Listiny základních práv a svobod pak mají občané za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím.³⁴ V podmínkách obecních a městských zastupitelstev je toto právo realizováno tak, že je každému občanu, který splňuje podmínky volitelnosti dána možnost, aby se ucházel o hlasy voličů.

Kromě zákona č. 128/2000 Sb.,³⁵ o obcích (obecní zřízení), jsou důležitými právními předpisy, jimiž se řídí činnost měst a obcí v samostatné působnosti především zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů³⁶ a zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.³⁷

2.3 Kontrola veřejné samosprávy

Různé systémy kontroly veřejné správy představují záruku její zákonnosti. Systémy kontroly jsou přitom odlišné, pokud jde o výkon státní správy – resp. výkon

---

³⁰ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 38, s. 1838 - 1764. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=128>>.

³¹ ČESKO. Zákon č. 129/2000 Sb.: Zákon o krajích (krajské zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 38, s. 1765 - 1782. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>>.

³² ČESKO. Zákon č. 131/2000 Sb.: kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 39, s. 1802 - 1834. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=131&r=2000>>.

³³ ČESKO. Čl. 21 odst. 1 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. In: *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl21-1>>.

³⁴ ČESKO. Čl. 21 odst. 1 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. In: *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl21-1>>.

³⁵ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 38, s. 1838 - 1764. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=128>>.

³⁶ ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb.: Zákon o rozpočtových pravidlech územního rozpočtu. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 73, s. 3557 - 3568. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=250&r=2000>>.

³⁷ ČESKO. Zákon č. 491/2001 Sb.: Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2001, částka 178, s. 11002 - 11024. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=491&r=2001>>.

přenesené působnosti, nebo o výkon samosprávy – působnost samostatnou. Státní moc, tj. výkon státní správy, může být dle čl. 2 odst. 3 Ústavy uplatňována jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.³⁸ Základní zárukou toho, že se tak skutečně bude dít, je především dvoustupňová soustava výkonu státní správy - systém správních orgánů ve vztahu vzájemné nadřízenosti a podřízenosti. Zvláštní nadstavbu záruky zákonnosti, která je na vlastním fungování státní správy zcela nezávislá, pak představuje systém správního soudnictví. Naproti tomu pro výkon samostatné působnosti jsou obce a města vybavena značnou autonomií vůle, která ve svém základu vychází ze svobody každé osoby, tj. i právnické, ovšem s určitými zákonnými omezeními, jako je tomu např. u obcí v případě nakládání s majetkem.

Dle ustanovení § 129 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, vykonává kontrolu výkonu samostatné působnosti Ministerstvo vnitra České republiky.³⁹ Avšak i zde má kontrolní orgán pravomoc spíše upozorňovací. Poněkud odlišný postup platí pro podzákonné právní předpisy – obecně závazné vyhlášky – vydané v samostatné působnosti obce. Tam, pokud Ministerstvo vnitra České republiky zjistí rozpor se zákonem, může pozastavit její účinnost a pokud příslušná obec, město nezjedná nápravu, předloží návrh Ústavnímu soudu na její zrušení v souladu s §123 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích.⁴⁰

Jelikož je obvykle vliv působení samosprávy (samostatné působnosti) mnohem širší, než je tomu u státní správy, je i počet adresátů těchto vlivů podstatně větší. Nebude tak výjimkou, když jsou určitým opatřením obce v samostatné působnosti dotčeni všichni občané dané obce, nebo jejich podstatná část. Odpovědnost za takováto rozhodnutí je však především politická.

Jak již bylo zmíněno výše, ovlivňovat dění v obci, městě svou účastí na správě věcí veřejných je právem každého občana. Toto přináší občanům možnost samostatně kandidovat a případně se stát členy zastupitelstva. Zastupitelstvo má pak především odpovědnost vůči svým občanům, voličům. Opravným prostředkem v nadsázce jsou zde volby (i mimořádné), které představují možnost výměny části, nebo všech zastupitelů a tím možnost změny politiky. Ovšem i za trvání funkčního období lze jistě aplikovat

---

³⁸ ČESKO. Čl. 2 odst. 3 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl2-3>>.

³⁹ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 38, s. 1838 - 1764. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=128>>.

⁴⁰ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 38, s. 1838 - 1764. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=128>>.

různé formy korekce činnosti volených zastupitelů. K základním možnostem dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích patří:⁴¹

- možnost účastnit se veřejných zasedání zastupitelstva a předkládat návrhy prostřednictvím zastupitelů,
- povinnost obce seznamovat se záměry dispozic s nemovitým majetkem.

O některých specifických nástrojích, které sebou občanská společnost v působení veřejnosti na výkon samosprávy přinesla, bude pojednáno v jednotlivých kapitolách.

2.4 Hospodaření územních samosprávných celků

Aby byly obec nebo město schopny plnit jednak potřeby občanů, jednak zajišťovat výkon státní správy v rozsahu, v jakém si jej stát u příslušného územního celku objednal, musí být tento kromě příslušných pravomocí vybaven i dostatečným rozpočtem. Rozpočet územního samosprávného celku je veřejným rozpočtem, z něhož se pořizují veřejné statky.⁴²

Dne 15. října 1985 byla ve Štrasburku přijata Evropská charta místních samospráv.⁴³ Česká republika se k chartě připojila v květnu 1998. Zároveň si ovšem vymínila, že se necítí být vázána některými pro činnost místní samosprávy naprosto zásadními ustanoveními. Takovým je např. čl. 9 odst. 3 (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb.): „*Alespoň část finančních zdrojů místních společenství pochází z místních daní a poplatků, jejichž sazbu mohou místní společenství v mezích zákona stanovit.*“⁴⁴ Jak bude uvedeno v následujících odstavcích, jsou možnosti obcí v oblasti stanovení místních daní velmi omezené. Přetrvává tak na státu a státním rozpočtu závislý způsob hospodaření obcí, který bohužel nevede ke zvyšování jejich autonomie.

Základem financování obcí v České republice je především systém rozpočtového určení daní dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní

---

⁴¹ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 38, s. 1838 - 1764. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=128>>.

⁴² OPLETALOVÁ, A., SVOBODA, I. *Veřejná správa a finance*. Ostrava : Key publishing, 2007. s. 17.

⁴³ *European Charter of Local Self-Government: With the Additional Protocol*. Strasbourg : Council of Europe, 2010. s. 59.

⁴⁴ ČESKO. Předpis č. 181/1999 Sb.: Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1999, částka 61. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-181>>.

územním samosprávným celkům a některým státním fondům.⁴⁵ Dle tohoto zákona připadá obcím určitý podíl na výnosu vybraném na dani z přidané hodnoty a daně z příjmů. Tento podíl se zjišťuje poměrně komplikovaným výpočtem, který v zásadě vychází z výměry katastrálního území obce, počtu obyvatel a z počtu dětí navštěvujících obcí zřizovanou školu. Odlišný způsob výpočtu mají velká města Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. Daň z nemovitostí je jedinou daní, jejíž výnos se ze 100 % převádí té obci, v jejímž katastru se zdaňovaná nemovitost nachází. V roce 2011 bylo na rozpočtových transferech obcím určeno 132 miliard Kč.⁴⁶ Na první pohled se může zdát, že jde o značnou částku, je však třeba vzít v úvahu počet obcí, mezi které se tato částka dělí a těch je v České republice více než 6.500. Česká republika se bohužel řadí na čelní místo z hlediska poměru počtu obcí k počtu obyvatel. V České republice je dvakrát více obcí než počtem obyvatel srovnatelné Maďarsko. Osminásobný počet obyvatel Německa žije jen ve dvojnásobném počtu obcí.⁴⁷ Kromě manipulace s koeficientem daně z nemovitostí nemá obec prakticky žádné možnosti, jak příjmy plynoucí z rozpočtového určení daní přímo ovlivnit. Příjem z rozpočtového určení daní z příjmu fyzických osob a právnických osob je závislý na osobách, které mají v obci trvalý pobyt, resp. sídlo. Obec tak může vytvářením vhodných podmínek k životu a podnikání motivovat fyzické osoby k tomu, aby se v obci přihlásily k trvalému pobytu a právnické osoby pak k tomu, aby v obci měly sídlo společnosti.

Příjmy z rozpočtového určení daní nejsou jedinými příjmy obcí, i když v naprosté většině obcí jsou příjmy zcela zásadními. Další možností, jak může obec zvýšit své příjmy, představují místní poplatky. Obec může ukládat poplatky pouze na základě zákona. Tím je zákon č. 565/1990 Sb., (zákon České národní rady o místních poplatcích).⁴⁸ Obce mohou vybírat poplatek ze psů, za lázeňský nebo rekreační pobyt, za užívání veřejného prostranství, ze vstupného, z ubytovací kapacity, za povolení k vjezdu motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, za komunální odpad a za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. Z hlediska výše příjmů zaujímá obvykle první příčku poplatek za komunální

---

⁴⁵ ČESKO. Zákon č. 243/2000 Sb.: Zákon o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 73, s. 3513 - 3515. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=243&r=2000>>.

⁴⁶ Vládní finanční statistika. *Ministerstvo financí* [online]. 2012 [cit. 2013-11-30]. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vlad_fin_stat.html>.

⁴⁷ KYPETOVÁ, J. Rozpočtové určení daní. *Deník veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2013-07-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6540855>>.

⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 565/1990 Sb.: Zákon České národní rady o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 92, s. 2106 - 2109. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=1990&cz=565>>.

odpad. Jeho zákonná konstituce je však taková, že vybraná částka musí odpovídat částce vynaložené obcí na provoz systému sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování odpadu. Tedy žádný benefit pro obecní pokladnu kromě pokrytí již zmíněných nákladů tento poplatek nepředstavuje. Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity představuje zásadní příjem obcí v turisticky nejzajímavějších lokalitách České republiky. Např. příjmy z místních poplatků města Špindlerův Mlýn se výši 12 mil. Kč v roce 2012 vyrovnaly příjmům tohoto města z rozpočtového určení daní.⁴⁹

Z dalších možností, jak mohou obce zvyšovat své příjmy, připadá v úvahu prodej nebo pronájem obecního majetku. V této souvislosti je třeba zmínit majetek mnohdy značné hodnoty, který byl na obce převeden v souvislosti s jejich vznikem a s účinností zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí.⁵⁰ V zastupitelstvech obcí však tehdy často byly a mnohdy ještě jsou osoby, jejichž zájmem není co nejúčelnější hospodaření s majetkem města, ale co nejrychlejší získání nějakého osobního prospěchu. To vede k tomu, že je obecní majetek k tomuto osobnímu prospěchu těch, kteří o něm rozhodují, často zneužíván.

Zejména v posledním desetiletí jsou rozpočty územních samospráv významně posilovány různými dotačními prostředky, obvykle původem z evropských fondů a dofinancovaných prostředky lokálními.

Obec je stejně jako např. obchodní společnost právníkou osobou. Ovšem na rozdíl od obchodní společnosti primárním účelem její existence není dosažení zisku, nýbrž uspokojování potřeb občanů obce. Obec se tak bez toho, že by založila dceřinou obchodní společnost, běžným komerčním aktivitám věnovat nemůže. Na této hranici však může stát např. provozování vodovodu či kanalizace obcí, kdy občané hradí obci vodné a stočné, ve kterém může být zakalkulován i určitý zisk. Ovšem i v případě obchodních společností založených obcí by měla být splněna účelovost, tj. uspokojování nějaké potřeby občanů, byť se ziskem, který bude např. dotovat jiné potřebné sféry.

---

⁴⁹ Rozpočet města. *Špindlerův mlýn* [online]. 2012 [cit. 2013-11-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.spindleruvmlyn.org/mestsky-urad/odbory-mestskeho-uradu/financni-odbor/rozpocet-mesta/?ftresult=rozpo%C4%8Det>>.

⁵⁰ ČESKO. Zákon č. 172/1991 Sb.: zákon České národní rady ze dne 24. dubna 1991 o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1991, částka 36, s. 845 - 847. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-172>>.

Některé základní zásady hospodaření obcí obsahuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích⁵¹ a dále pak zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.⁵² Povinností obce je minimálně jedenkrát ročně zadat přezkoumání hospodaření krajským úřadem, nebo auditorem. Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření dle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků, je součástí závěrečného účtu, který musí schválit zastupitelstvo obce.⁵³ Pokud jsou při kontrole zjištěny nedostatky v hospodaření, spočívající zejména v porušení zákona o obcích, porušení rozpočtové kázně, či nedodržování účetních standardů, jsou uložena příslušná opatření k nápravě.

S hospodařením územních samosprávných celků úzce souvisí i zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, který zcela jednoznačně v ustanovení § odst. 2) definuje územní samosprávný celek jako veřejného zadavatele.⁵⁴ Smyslem tohoto zákona je za pomoci obchodní veřejné soutěže dosažení co nejlepší ceny za objednanou službu nebo produkt. Praxe je však zcela odlišná a je nutno přiznat, že zákon o veřejných zakázkách jako nástroj hospodárného využívání veřejných prostředků zcela selhal. Dochází bohužel k obcházení tohoto zákona různými cestami, jako např. rozdělování jedné zakázky na menší, kartelovými dohodami soutěžitelů apod.

Cíl takového jednání je naopak získat co největší objem veřejných prostředků z konkrétní zakázky. Tyto prostředky pak slouží ke korumpování těch, kteří o přidělení veřejné zakázky rozhodují. Absolutně nejhorší situace je u stavebních zakázek v souvislosti s čerpáním evropských dotací, kdy se proti těmto praktikám dlouhodobě nedaří bojovat. Důvodem je obvykle spokojenost všech stran, tj. jak občanů nad realizací potřebné akce, tak těch, kteří o akci rozhodli a vybrali jejího dodavatele z důvodu finanční participace a nakonec samozřejmě i na straně zhotovitele. Bez poškozeného, kterým je v tomto případě „pouze“ obecní rozpočet, se nezákonné praktiky velmi těžko prokazují.

---

⁵¹ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 38, s. 1838 - 1764. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=128>>.

⁵² ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb.: Zákon o rozpočtových pravidlech územního rozpočtu. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 73, s. 3557 - 3568. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=250&r=2000>>.

⁵³ ČESKO. Zákon č. 420/2004 Sb.: Zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2004, částka 138, s. 8078 - 8086. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?o=4&t=480>>.

⁵⁴ ČESKO. Předpis č. 137/2006 Sb.: o veřejných zakázkách. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2006, částka 47. Dostupné z WWW: <[http://www.portal-vz.cz/getmedia/6b7d0368-202a-43c9-b06c-4b7f7114b018/137_2006_Sb-\(4\)-\(1\).pdf](http://www.portal-vz.cz/getmedia/6b7d0368-202a-43c9-b06c-4b7f7114b018/137_2006_Sb-(4)-(1).pdf)>.

3 ROZVOJ MĚST A NÁSTROJE OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI

Na procesu rozvoji měst se ve velké míře podílí zejména samotní občané, kteří mohou tento vývoj ovlivňovat tzv. nástroji občanské společnosti, kterými jsou např. místní referendum, petice a územní plán.

3.1 Současné požadavky na udržitelný rozvoj měst a obcí

Zajímavý pohled na rozlišení mezi veřejnou správou a veřejnou politikou poskytuje POTŮČEK,⁵⁵ který uvádí, že veřejná správa je považována za něco rutinního, opakujícího se podle zaběhnutých postupů a naopak veřejná politika je tvorbou čehosi nového, překračujícího stávající praxi uplatňování veřejného zájmu. Uvádí též prolínání mezi politikou veřejnou a politikou sociální, které spolu úzce souvisejí. Z těchto pak vycházejí pro územní samosprávy tyto zájmové oblasti:

- životní prostředí,
- bezpečnost,
- mediální politika,
- dopravní a telekomunikační politika,
- hospodářská politika,
- populační politika,
- politika zaměstnanosti,
- bydlení,
- vzdělávání,
- péče o zdraví,
- sociální zabezpečení a boj s chudobou,
- kultura a sport.

Základní očekávání od samosprávy obce obsahuje proklamační ustanovení § 2 odst. 2 zákona o obcích: „*Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem*“.⁵⁶ Od obce se tak očekává mnohem více, než pouze dodržování příslušných právních předpisů, jak bylo zmíněno v předchozí kapitole. Pojmy *všestranný rozvoj území a potřeby občanů* jsou obsahově velmi rozsáhlé. Jedná se však o klíčové pojmy, které vytvářejí celkový smysl

⁵⁵ POTŮČEK, M., et al. *Veřejná politika*. Praha : Sociologické nakladatelství, 2005. s. 12.

⁵⁶ ČESKO. Zákon č. 129/2000 Sb.: Zákon o krajích (krajské zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 38, s. 1765 - 1782. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>>.

a výstup činnosti územní samosprávy. Jejich konkrétní podoba bude pochopitelně jiná v malé obci a jiná ve velkém městě. Stejně tak budou důležité i geografické, demografické, historické a mnohé jiné předpoklady, které budou požadavky na rozvoj území a potřeby občanů vytvářet. Pojmy péče o všestranný rozvoj území a potřeby občanů nejsou pojmy zcela nezávislé, jak by se na první pohled mohlo zdát. Rozvoj území však zejména za užití nástrojů územního plánování (viz kap. 4.3) umožňuje obcím základní předpoklady pro uspokojování potřeb občanů vytvářet.

V souvislosti s pojmem rozvoje území se začal již v devadesátých letech minulého století objevovat též pojem udržitelný rozvoj území, resp. trvale udržitelný rozvoj území. Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, definuje v § 6 trvale udržitelný rozvoj společnosti jako „rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“⁵⁷ Zde se však jedná o definici spíše ekologickou. Poněkud obsáhleji pojata definice BRUNTLANDOVÉ⁵⁸ je užívána Světovou zdravotnickou organizací a Organizací spojených národů: „Udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat všechny jejich vlastní potřeby“. Mezi základní principy udržitelného rozvoje patří např. efektivnost, rozumná dostatečnost, předvídavost a preventivní opatrnost, kulturní a společenská integrita, solidarita, nenásilí aj.

Rada vlády pro udržitelný rozvoj byla zřízena usnesením vlády č. 778 dne 30. 7. 2003 jako stálý poradní, iniciační a koordinační orgán vlády pro oblast udržitelného rozvoje a strategického řízení.⁵⁹ Jejím předsedou je předseda vlády, výkonným místopředsedou ministr životního prostředí a dalšími místopředsedy jsou ministr průmyslu a obchodu a ministr práce a sociálních věcí. Prioritními osami udržitelného rozvoje jsou:⁶⁰

---

⁵⁷ ČESKO. Zákon č. 17/1992 Sb.: Zákon o životním prostředí. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1992, částka 4, s. 83 - 89. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=17&r=1992>>.

⁵⁸ BRUNTLAND, Gro Harlem. Our common future. *World Health Organization* [online]. 1999 [cit. 2013-08-11]. Dostupné z WWW: <http://www.who.int/director-general/speeches/1999/english/19991104_berlin.html>.

⁵⁹ ČESKO. Usnesení č. 778, 2006: o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek Národní přírodní rezervace Adršpašsko - teplické skály v Chráněné krajinné oblasti Broumovsko. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2006. Dostupné z WWW: <http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/WebGovRes/7ECBA67EBF79803CC12571B6006F203B?OpenDocument>.

⁶⁰ Rada vlády pro udržitelný rozvoj. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2003 [cit. 2013-06-16]. Dostupné z WWW: <http://www.mzp.cz/cz/rada_vlady_pro_udrzitelny_rozvoj>.

- populace, člověk a zdraví,
- ekonomika a inovace,
- rozvoj území,
- krajina, ekosystémy a biodiverzita,
- stabilní a bezpečná společnost.

V každé prioritní ose jsou stanoveny indikátory, dle kterých je možno sledovat naplňování strategického rámce. Situační zprávy o stavu jednotlivých indikátorů jsou vypracovávány jednou za dva roky. Ze situační zprávy z roku 2012 vyplývají některé zajímavé údaje, týkající se Středočeského kraje, kde se město Příbram nachází. Těmi jsou zejména hodnoty indikátorů Prioritní osy 3 – rozvoj území. Hrubý domácí produkt (dále jen „HDP“) na osobu ve Středočeském kraji je mezi 70 - 80% HDP eurozóny. Jihočeský kraj, na jehož hranici Příbram leží, má nižší ekonomickou výkonnost. Z hlediska obecné míry nezaměstnanosti se Středočeský kraj pohybuje okolo 5 %, přičemž nezaměstnanost žen převyšuje nezaměstnanost mužů. Dalšími celostátními indikátory jsou např. zapojení municipalit do Místní Agendy 21 (dále jen „MA 21“). Příbram se k této aktivitě prozatím nepřipojila. Celková výše příjmů je ve Středočeském kraji dlouhodobě pod celostátním průměrem.⁶¹ Na komunální úrovni je v České republice obvykle politika udržitelného rozvoje realizována často právě MA 21. MA 21 je strategický plán rozvoje města, který realizuje princip udržitelného rozvoje a zohledňuje konkrétní místní problémy. Měl by být tvořen za účasti a ve spolupráci s občany města a jeho cílem je zajištění dlouhodobé kvality života a životního prostředí v daném místě. MA 21, ani myšlenka udržitelného rozvoje nejsou nápady ryze českými. Expertní skupina pro městské životní prostředí Evropské komise stanovila pro evaluaci stavu udržitelného rozvoje tyto tzv. společné evropské indikátory (European Common Indicators):⁶²

---

⁶¹ Situační zpráva ke Strategickému rámci udržitelného rozvoje ČR. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2012 [cit. 2013-09-23]. Dostupné z WWW: <http://www.mzp.cz/cz/situačni_zprava_2012>.

⁶² Urban Environment. *European commission* [online]. 2012 [cit. 2013-09-23]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/urban/common_indicators.htm>.

Tabulka 1: Společné evropské indikátory udržitelného rozvoje⁶³

Parametr	Komentář
Spokojenost občanů s místním společenstvím.	Obecná spokojenost občanů s ohledem na specifická hlediska samosprávy.
Místní příspěvek ke globálním změnám klimatu.	Ekvivalentní emise CO ₂ (celkové množství a odchylka).
Mobilita a místní přeprava cestujících.	Počet každodenních cest a čas strávený cestováním, druh cesty a dopravy. Celková průměrná denní vzdálenost na osobu na druh cesty a dopravy.
Dostupnost místních a veřejných prostranství a služeb.	Přístup obyvatel k nejbližším veřejným prostranstvím a jiným základním službám.
Kvalita místního ovzduší.	Počet případů překročení mezních hodnot vybraných látek znečišťujících ovzduší. Existence a stupeň zavedení plánu řízení kvality ovzduší.
Cesta dětí do a ze školy.	Způsob dopravy dětí z domova do školy a zpět.
Udržitelné řízení místní samosprávy a místního podnikání.	Podíl veřejných a soukromých organizací, které přijaly a používají environmentální a sociální metody řízení.
Zatížení životního prostředí hlukem.	Podíl populace vystavené dlouhodobě vysoké hladině hluku z vnějšího prostředí. Hlukové hladiny ve vybraných částech obce. Existence a stupeň uplatňování akčního protihlukového programu.
Udržitelné využívání půdy.	Udržitelný rozvoj, obnova a ochrana půdy a stanovišť pod danou

⁶³ Manuál udržitelného rozvoje obcí a měst (1). *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2009 [cit. 2013-09-23]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/urban/common_indicators.htm>.

	samosprávou.
Výrobky propagující udržitelnost.	Podíl spotřeby výrobků se štítkem „ekologicky šetrný“, organického původu, energeticky úsporných výrobků, výrobků „fairtrade“ a výrobků z certifikovaného dřeva. Dostupnost na trhu a jeho zásobení.
Ekologická stopa města.	Navržena následně jako souhrnný indikátor udržitelného rozvoje města.

Parametry ve výše uvedené tabulce je možno rozdělit na praktické a naprosto konkrétní, jako např. zatížení životního prostředí hlukem a cesta dětí do a ze školy, které jsou vyjádřitelné exaktními hodnotami. Dále jsou tu pak parametry velmi obecné, jako např. zcela abstraktně pojatá „spokojenost občanů s místním společenstvím.“ Parametr „výrobky propagující udržitelnost“ lze však považovat spíše za úsměvné, neboť podíl spotřeby výrobků se štítkem o ekologické šetrnosti se zřejmě na kvalitě života v daném společenství neprojeví a je otázkou k další diskusi, zda se nějak projeví celostátně či globálně.

Stav ve městě Příbram je podobný jako v celé ČR. Město se od roku 2009 potýká s důsledky ekonomické krize, na kterou místní ekonomika reagovala hlubokým propadem. Přestože od roku 2010 dochází k mírnému oživení ekonomiky města, stále se jí nepodařilo vrátit k trvalejšímu hospodářskému růstu. Z centrální úrovně dochází k nadměrným restriktivním opatřením a změně spotřebitelského chování obyvatelstva, které ještě více brzdí ekonomický vývoj města i regionu. Obyvatelé města Příbram poukazují zejména na problémy v oblasti údržby chodníků a komunikací, zajištění bezpečnosti ve městě a zabezpečení úklidu a pořádku na veřejném prostranství (viz dotazníkové šetření – graf č. 2 a 3). Všechny tyto aspekty město Příbram intenzivně řeší.

3.2 Nástroje občanské společnosti na ovlivnění rozvoje města

Základní pilíř ovlivňování komunální politiky představují komunální volby. Občané obce, města, tak mohou ovlivňovat jeho rozvoj buď přímo, tj. tím, že se jako samostatní kandidáti či vytvořením volebního sdružení budou ucházet o přízeň voličů, anebo nepřímo tím, že ve volbách vyberou toho kandidáta, který bude prosazovat program, jenž nejlépe odpovídá potřebám a představám voliče. Během funkčního

období zastupitelstva je třeba aktivně využívat nástroje, které zákon o obcích přináší. Některé z nich byly zmíněny v kapitole 2.1 a 2.2.

Ač je přinejmenším vhodné, aby o naprosté většině pro rozvoj města v zásadních otázkách jednalo celé zastupitelstvo na svých veřejných zasedáních, ze kterých se pořizuje zápis, jenž je rovněž veřejný, skutečností často je, že se celá řada důležitých rozhodnutí řeší za zavřenými dveřmi. Příkladem mohou být majetkoprávní úkony, které nemusejí být nutně schváleny radou města či zastupitelstvem, mohou však představovat pro město zcela zásadní závazky, někdy i na mnoho let dopředu. Problémem při sledování činnosti místních zastupitelstev pak často bývá neochota poskytovat informace právě o těchto aktivitách, které jsou z nějakého důvodu neveřejné. Povinnost poskytovat informace povinnými subjekty byla do českého právního řádu zařazena zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.⁶⁴ Územní samosprávný celek je povinným subjektem k poskytování informací dle tohoto zákona. Zákon je postaven na teorii, že subjekty, jejichž činnost je byť částečně hrazena z veřejných prostředků mají nejen povinnost poskytovat informace o své činnosti (výroční zprávu), ale i povinnost poskytnout konkrétní informaci na základě individuální žádosti občana. Ač je možnost odmítnout informaci velmi omezena jen na zákonem stanovené případy, přesto se tak v praxi děje. Často je tomu tak s výmluvou na ustanovení § 9 odst. 1) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, kdy je odkazováno na obchodní tajemství.⁶⁵ Za obchodní tajemství však nemohou být považovány běžné obchodní podmínky smlouvy, zejména pak cena, za kterou má být poskytováno plnění z veřejných prostředků.⁶⁶

Sdělovací prostředky hrají v každé demokratické společnosti významnou úlohu. Jejich funkce není přímo v nápravě závadného stavu, ale především v tom, že publicitou upozorňují na problematické záležitosti v činnosti místních samospráv. Není však výjimkou, kdy se náprava závadného stavu podaří právě po zveřejnění příslušné reportáže. Účinné a užívané jsou rovněž formy urážek (dehonestace) osob, jež se nějakým způsobem provinily, ať již proti zákonům či dobrým mravům v souvislosti s činností ve veřejné správě a obvykle z důvodu osobních výhod odmítají své funkce opustit. Investigativní žurnalistika pak má nezastupitelnou úlohu i v odhalování i těch

---

⁶⁴ ČESKO. Zákon č. 106, 1999 Sb.: o svobodném přístupu k informacím. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1999, částka 39. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2004&cz=22>>.

⁶⁵ ČESKO. Zákon č. 106, 1999 Sb.: o svobodném přístupu k informacím. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1999, částka 39. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2004&cz=22>>.

⁶⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 7 A 118/2002

nejzávažnějších kauz, a nezřídka bývá i prvním podnětem pro aktivizaci orgánů činných v trestním řízení.

3.2.1 Místní referendum

K volebním záležitostem místní samosprávy patří i místní referendum. Obecní referendum je upraveno zákonem č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů.⁶⁷ O některých otázkách, byť jsou tyto v samostatné působnosti obce, nelze referendum konat. Těmi jsou zejména záležitosti místních poplatků, rozpočtu, zřízení nebo zrušení orgánů obce, volba nebo odvolání starosty, místostarosty, členů rady a schválení, zrušení nebo změně obecně závazné vyhlášky.

Místní referendum se může konat buď pouze na základě usnesení zastupitelstva obce, nebo na základě návrhu přípravného výboru. Ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu je ovšem formulováno tak nešťastně, že i v případě, že přípravný výbor podá návrh na vyhlášení referenda, musí o jeho konání ještě rozhodnout zastupitelstvo.⁶⁸ Návrh přípravného výboru má tedy spíše jakousi formu doporučení. Přitom však musí být návrh přípravného výboru podpořen zákonem stanoveným počtem oprávněných osob. Počet těchto osob je dán velikostí obce. V případě obcí do 3 000 obyvatel je to 30 % oprávněných, u obcí do 20 000 obyvatel 20 % oprávněných, do 200 000 obyvatel 10 % oprávněných a nad 200 000 obyvatel 6 % oprávněných. Aby výsledky referenda byly platné, je třeba účasti alespoň 35 % oprávněných voličů. Výsledek referenda je pro zastupitelstvo obce závazný, pokud se pro něj vyslovila nadpoloviční většina oprávněných voličů, kteří se referenda zúčastnili, a zároveň 25 % všech oprávněných voličů. Odlišně jsou pak stanoveny podmínky pro případ, že se referendum týká oddělení části obce, sloučení obcí, nebo připojení k jiné obci.⁶⁹

3.2.2 Petice

Poměrně rozšířená, i když málo účinná je možnost obracet se na místní samosprávu s různými peticemi. Poněkud nadbytečně a dle názoru autora příliš

---

⁶⁷ ČESKO. Zákon č. 22, 2004 Sb.: Zákon o místním referendu a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2004. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2004&cz=22>>.

⁶⁸ ČESKO. Zákon č. 22, 2004 Sb.: Zákon o místním referendu a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2004. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2004&cz=22>>.

⁶⁹ ČESKO. Zákon č. 491/2001 Sb.: Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2001, částka 178, s. 11002 - 11024. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=491&r=2001>>.

formalisticky je toto právo formulováno v zákoně č. 85/1990 Sb., o právu petičním.⁷⁰ Ten předpokládá ustavení petičního výboru, ukládá povinnosti pro sběr podpisů a adresátu – orgánu veřejné moci ukládá do 30 dnů na obsah petice odpovědět. Odpověď je však také jedinou povinností, kterou adresát má. Neznamená to nutně, že musí žádosti, uvedené v petici vyhovět a ani se s ní nějak hlouběji zabývat.

Podnět veřejnému ochránci práv proti jednání územního samosprávného celku je dle ustanovení § 1 odst. 2) zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, možno podat pouze proti takovému jednání, které je výkonem státní správy, tj. jednáním v přenesené působnosti.⁷¹ Do působnosti veřejného ochránce tak nepatří jednání územního samosprávného celku, které se např. týká vydávání obecně závazných vyhlášek, nakládání s majetkem obce, apod.

3.2.3 Územní plán

Územní plán představuje základní koncepci budoucího rozvoje každé obce. V rukou obce či města je totiž tvorbou územního plánu soustředěna zcela výjimečná pravomoc určovat využití určitého území ve svém katastru a to často i na mnoho desetiletí dopředu. Cíle územního plánování a způsob pořizování územního plánu obsahuje část třetí zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.⁷² Jelikož se územní plán dotýká velkého množství obyvatel určitého území, je jednou ze zásad při jeho pořizování veřejnost projednávání. Námitky či připomínky proti návrhu územního plánu či jeho změny pak mohou uplatnit zejména ti vlastníci nemovitostí, kterých se určitá změna územního plánu přímo dotýká. To, zdali uplatnit námitku či připomínku v jednotlivých fázích projednávání územního plánu obce či její změny, je plně popsána v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.⁷³ Za účelem uplatnění společné námítky si občané mohou zvolit tzv. zástupce veřejnosti dle ustanovení § 23 stavebního zákona.⁷⁴ Územní plán se vydává (vstupuje v účinnost)

---

⁷⁰ ČESKO. Zákon č. 85, 1990 Sb.: zákon o právu petičním. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 19. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-85>>.

⁷¹ ČESKO. Zákon č. 349/1999 Sb.: Zákon o Veřejném ochránci práv. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1999, částka 111, s. 7594 - 7597. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?o=3&t=199>>.

⁷² ČESKO. Zákon č. 183/2006 Sb.: Zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2006, částka 63, s. 2226 - 2290. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2006&cz=183>>.

⁷³ ČESKO. Zákon č. 183/2006 Sb.: Zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2006, částka 63, s. 2226 - 2290. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2006&cz=183>>.

⁷⁴ ČESKO. § 23 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: *Sbírka zákonů ČR, ročník* [online]. 2006, částka 63. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183#p23>>.

vydáním opatření obecné povahy dle § 171 až 174 správního řádu, které musí schválit zastupitelstvo obce.⁷⁵ Na druhé straně ani uplatnění námitek vlastníků dotčených pozemků nedává žádnou záruku, že jejich názory musejí být zastupitelstvem vzaty v úvahu. Proti opatření obecné povahy totiž neexistuje řádný opravný prostředek. Případného zrušení opatření obecné povahy, kterým se vydává či mění územní plán, nebo jeho části, se lze domáhat jedině žalobou ke správnímu soudu dle ustanovení § 101a - 101d zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.⁷⁶

3.2.4 Občanská sdružení

Účast ve správních řízeních o stavbách a jiných záměrech, která mohou ovlivnit životní prostředí v obci, je vyhrazena občanským sdružením vzniklým dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.⁷⁷ Stavby a záměry jsou v území umístěny obvykle na základě územního rozhodnutí či stavebního povolení. Tyto záměry předpokládají soulad s územně plánovací dokumentací. Nelze tak například výrobní haly umístit v místě určeném územním plánem k obytné výstavbě a naopak. Účastníky řízení o vydání územního rozhodnutí či stavebního povolení jsou ti, dle stavebního zákona, jejich práva mohou být záměrem přímo dotčena. V § 27 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád je uvedeno kdo a za jakých podmínek je účastníkem výše uvedených správních řízení.⁷⁸ Dle restriktivních výkladů téměř všech stavebních úřadů v České republice jsou to však často pouze ti, kteří mají hranici s pozemkem, kde má být záměr realizován.

Určitá specifická možnost účasti v řízení je pak dána občanským sdružením, a to na základě ustanovení § 70 předpisu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.⁷⁹

Za podmínek dle tohoto ustanovení mohou občanská sdružení přistupovat jako účastník řízení do správních řízení, z jejichž rozhodnutí mohou být dotčeny zájmy přírody a krajiny. Podmínky účasti občanských sdružení v řízeních dle stavebního zákona shrnuje judikatura: „Občanské sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny, je oprávněno se účastnit územního a stavebního řízení

---

⁷⁵ ČESKO. § 171 - 174 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2004, částka 174. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500#p171>>.

⁷⁶ ČESKO. Zákon č. 150/2002 Sb.: Zákon soudní řád správní. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2002, částka 63, s. 2226 - 2290. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=150&r=2002>>.

⁷⁷ ČESKO. Zákon č. 83/1990 Sb.: Zákon o sdružování občanů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 19, s. 366 - 369. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=83&r=1990>>.

⁷⁸ ONDRUŠ, R. *Správní řád, nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha : Linde, 2005. s. 35.

⁷⁹ ČESKO. Předpis č. 114/1992 Sb.: Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1992, částka 28, s. 666 - 692. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=114&r=1992>>.

vedeného podle § 109 a následujících stavebního zákona z roku 2006, pokud mohou být v tomto řízení dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny a pokud občanské sdružení stavebnímu úřadu svou účast v souladu s § 70 odst. 2 a 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, řádně a včas oznámí.⁸⁰

Právní subjektivita občanských sdružení je dána zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.⁸¹ Jako účastníci řízení mohou mít občanská sdružení některá procesně velmi významná práva, jako např. navrhnout důkazy, nahlížet do spisu a podávat opravné prostředky, včetně žalob. „*S námitkami občanského sdružení, které své postavení účastníka správního řízení odvozuje z § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je správní orgán povinen se věcně vypořádat pouze v případě, že se týkají zájmů, které občanské sdružení ve správním řízení hájí, tj. pokud souvisejí s ochranou přírody a krajiny tak, jak je vymezena citovaným zákonem (srovnej zejména § 1 až § 3 citovaného zákona). V opačném případě postačí, pokud správní orgán přezkoumatelným způsobem zdůvodní, proč se námitky uplatněné občanským sdružením těchto zájmů netýkají.*“⁸² Těmito nástroji mohou občanská sdružení, jejichž cílem je ochrana přírody a krajiny, často usměrňovat některé zájmy samospráv. Z historie jsou však známy i případy kritizované účasti občanských sdružení, která využívají často všech dostupných obstrukčních nástrojů ke zmaření některých i velmi podstatných staveb (obchvaty měst, dálnice apod.).

Kromě zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny⁸³ je účast občanských sdružení ve správních řízeních analogicky upravena také v zákoně č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí,⁸⁴ zákoně č. 254/2001 Sb., vodní zákon,⁸⁵ a zákoně č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci.⁸⁶

---

⁸⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 5 As 41/2009 – 91.

⁸¹ ČESKO. Zákon č. 83/1990 Sb.: Zákon o sdružování občanů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 19, s. 366 - 369. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=83&r=1990>>.

⁸² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 7 As 2/2009.

⁸³ ČESKO. Předpis č. 114/1992 Sb.: Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1992, částka 28, s. 666 - 692. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=114&r=1992>>.

⁸⁴ ČESKO. Zákon č. 100/2001 Sb.: Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2001, částka 40, s. 2794 - 2824. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=100&r=2001>>.

⁸⁵ ČESKO. Zákon č. 254/2001 Sb.: Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2001, částka 98, s. 5617 - 5667. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2001&cz=254>>.

⁸⁶ ČESKO. Zákon č. 76/2002 Sb.: Zákon o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2002, částka 34, s. 1658 - 1680. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=76&r=2002>>.

4 MĚSTO PŘÍBRAM

4.1 Historie města

Nejstarší písemný doklad o tomto městě z roku 1216 hovoří o prodeji statku Příbram pražskému nedaleké říčky Litavky pověstná Litavská stezka, která při výměně zboží v prostoru dnešních středních Čech měla stejný význam jako stezka Zlatá - Pasovská. V době panování českého krále Karla IV. dal tehdejší majitel - arcibiskup Arnošt z Pardubic - postavit na místě dřevěné tvrze kamenný hrádek (dnešní Zámeček). Kolem něho vyrostlo město Příbram (název zřejmě vzniknul z osobního jména Pribram), které se posléze (14. stol.) stalo obchodním, kulturním a díky Svaté Hoře i náboženským centrem. Roku 1406 udělil Zbyněk Zajíc z Házmburku městu obsáhlé privilegium, jenž - po převodu biskupství (biskup Ondřej II.) od opata kláštera v Teplé. Ale lidé zde žili již daleko dříve. Od 4. století před n. l. zde těžily zlato a stříbro Keltové. Avšak už před třemi tisíci lety vznikla v blízkosti města do královského majetku - potvrdil v roce 1497 Vladislav II. Od 16. století nastal prudký rozkvět důlní těžby, který roku 1579 přinesl Příbrami povýšení na královské horní město a to privilegiem Rudolfa II. Kdy a kým byl městu udělen znak, není známo. Na pečeti se však používal již od 15. století. Znak pravděpodobně zobrazuje kostel svatého Jakuba na dnešním náměstí T. G. Masaryka. Další rozvoj hornictví nastal v 18. stol. Byla založena montánní učiliště poté báňská akademie, z které vznikla Vysoká škola báňská (1849 - 1945). Na rozdíl od bohatého podloží neoplývala Příbram nikdy velkým bohatstvím. Přesto lze ve městě nalézt plno skvostných památek. Mezi nejkrásnější historické pamětihodnosti bezesporu patří slavné poutní místo Svatá Hora, jež je neodmyslitelnou kulisou města.⁸⁷

Březové Hory - historické královské město, jehož slavná báňská minulost je opředena bájným proroctvím kněžny Libuše o březovém vrchu plném stříbra. Nerostného bohatství regionu se dotýká rovněž neméně známá pověst o vladykovi Horymírovi, který údajně zavalil příbramské doly a pak si zachránil život před hněvem panovníka tím, že skočil na koni Šemíku přes hradby knížecího sídla v Praze na Vyšehradě. Pohádkovým březovým vrchem byly ve skutečnosti Březové Hory tyčící se západně nad Příbramí. Březové Hory jsou známé báňskou činností doloženou podle archeologických pramenů nejméně od 10. století, ve světle písemných dokumentů

---

⁸⁷ *Obce v regionu* [online]. 22. 09. 2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/o-nas/>>.

k roku 1311. Na návrší mezi štíhlými, bělostnými březovými kmeny, v těsném sousedství jednotlivých šachet, vznikla již ve středověku hornická osada podléhající Příbrami a později městečko, které se v roce 1897 dočkalo povýšení na svobodné královské horní město.⁸⁸ O bohatství rudných zásob svědčí fakt, že zde naši předkové vytěžili koncem minulého století téměř veškerou Rakousko - Uherskou produkci stříbra a olova. Největší rozmach stříbrorudného podnikání nastal právě v 19. století. V roce 1875 bylo dosaženo na dole Vojtěch světového prvenství 1000 metrů svislé hloubky. Práce v podzemí však přinesla také tragický primát. Posledního května 1892 se staly Březové Hory svědkem největší důlní katastrofy té doby ve světě, která si vyžádala 319 lidských životů. Stříbrorudné dolování pokračovalo poté s různými úspěchy i ve 20. století. Roku 1953 se Březové Hory staly součástí Příbrami.⁸⁹

Na základě geologického průzkumu, provedeného na počátku padesátých let, byla v místě prokázána přítomnost uranové rudy a již v roce 1953 zde byl založen pracovní tábor, později *Nápravně pracovní Tábor Bytíz*, který měl kapacitu až 2000 odsouzených. Historie uranových dolů v Příbrami je pevně spojena s osudem politických vězňů, kteří zde byli po desetiletí nuceni vykonávat těžební a jiné pomocné práce.⁹⁰ Správu těžby prováděl Československý uranový průmysl, státní podnik, od roku 1992 později Diamo, státní podnik. Za celé období těžby 1947 až 1991 bylo vytěženo celkem 48 800 T uranu, 6200 T olova, 2400 T zinku a 28 900 T stříbra. Těžba uranu byla ukončena v roce 1991.⁹¹

Dnešní město již není městem hornickým. Zůstává však městem poutním a památkem bohatých hornických tradic. A tak někdejší slávu havířského řemesla připomíná Hornické muzeum Příbram nacházející se v areálu bývalého Ševčínského dolu na Březových Horách.⁹²

Vzhledem k výše zmíněné velice bohaté historii města Příbram je koncepce rozvoje cestovního ruchu nedostatečná (viz kapitola č. 5).

---

⁸⁸ VELFL, J. *Příbram v průběhu staletí*. Příbram : Městský úřad Příbram, 2003. s. 48.

⁸⁹ Příbram. *Příbram.eu* [online]. 22. 09. 2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/svazek-obci-podbrdska/pribram-1.html>>.

⁹⁰ Historie věznic. *Vězeňská služba České republiky* [online]. 2011 [cit. 2013-09-23]. Dostupné z WWW: <http://www.mistopisy.cz/historie_pribram_8376.html>.

⁹¹ Stručná historie. *Diamo s. p.* [online]. 2012 [cit. 2013-09-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.diamo.cz/pribram-uran>>.

⁹² Historie. *Příbram.eu* [online]. 20. 03. 2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/o-meste/historie.html>>.

Z hlediska turistické atraktivity jsou zajímavé tyto objekty:⁹³

- Svatá Hora u Příbrami – původně Mariánská bazilika z 15. století, nyní barokní klášterní komplex.
- Zámeček Ernestinum - původně tvrz ze 14. století, nyní muzeum třetího odboje, Galerie Františka Drtikola.
- Hornické muzeum – rozmístěno do několika expozic v bývalých dolech, největší muzeum svého druhu v Čechách s muzejní expozicí věnovanou obětem komunismu Vojna.

4.2 Aktuální demografická situace města a z ní vyplývající požadavky

Příbram leží ve Středočeském kraji, při jeho jižní hranici s krajem Jihočeským. Kromě krajského uspořádání (NUTS III) se ještě pro některé účely užívá uspořádání regionální. Podle zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků⁹⁴ a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, je území České republiky s účinností od 1. ledna 2000 rozděleno na 14 krajů a 77 okresů (zrušeny k 31. prosinci 2002) včetně území hlavního města Prahy.⁹⁵ Regiony NUTS II jsou tvořeny jednou až třemi jednotkami NUTS III. Byly vytvořeny pro potřeby spojené s koordinací a realizací politiky hospodářské a sociální soudržnosti zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, a jsou označovány jako regiony soudržnosti.⁹⁶ Jednotka NUTS I je tvořena územím celé České republiky. Klasifikace regionů NUTS je využívána politikou Evropské unie zejména pro vyrovnávání nežádoucích rozdílů mezi jednotlivými regiony.⁹⁷ Region soudržnosti Střední Čechy kopíruje rozlohu Středočeského kraje. Má tak výjimečné postavení

---

⁹³ Příbram - historie a umění. *Turistik* [online]. 2009 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.turistik.cz/cz/kraje/stredocesky-kraj/okres-pribram/pribram/kategorie/historie-a-umeni/>>.

⁹⁴ ČESKO. Zákon č. 347/1997 Sb.: Ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1997, částka 114, s. 7018. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=347&r=1997>>.

⁹⁵ ČESKO. Čl. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#c11>>.

⁹⁶ ČESKO. Zákon č. 248/2000 Sb.: Zákon o podpoře regionálního rozvoje. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 73, s. 3549 - 3554. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=248>>.

⁹⁷ Nomenklatura územních statistických jednotek NUTS. *BusinessInfo* [online]. 2009 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nomenklatura-uzemnich-statistickych-1855.html>>.

v tom, že sdružuje pouze jeden kraj. Doporučená velikost regionu NUTS II je dle hustoty obyvatel 800.000 – 3.000.000, což Středočeský kraj splňuje sám o sobě.⁹⁸

V tabulce níže můžeme porovnat vývoj základních demografických ukazatelů města Příbram v letech 2002, 2006 a 2011. Co se týče historie, tak počet obyvatel v obvodu Příbram rostl až do počátku 90. let vlivem rozvíjejícího se průmyslu. Na počátku 90. let se útlum těžby a průmyslu projevil i na demografickém vývoji.

Tabulka 2: Vývoj základních demografických ukazatelů města Příbram⁹⁹

Rok/parametr	2002	2006	k 1.1.2012
Počet obyvatel	35508	34660	33793
Přírůstek celkový	-202	-224	-203
Přírůstek přirozený	-23	-13	21
Přírůstek stěhováním	-179	-211	-224
Průměrný věk obyvatel	39,0	40,4	41,9

Demografický vývoj města ukazuje na mírný celkový úbytek obyvatelstva, vyvolaný především migrací do jiných sídel. Pohledem na rostoucí průměrný věk lze usuzovat, že zdrojem této migrace jsou především mladší rodiny, které zde pravděpodobně nemají dostatek pracovních příležitostí. Bude proto nutné město pro mladé rodiny zatraktivnit, zejména vytvářením podmínek pro vznik pracovních míst, popřípadě navýšením kapacit v mateřských školách. Politika města by se rovněž měla orientovat na starší generaci, z hlediska využití jejich volného času, zdravotní a sociální péče apod.

4.3 Územní plán a politika územního rozvoje města

Územní plán města Příbram je z roku 2002. Jeho pořizovatelem je Město Příbram a zpracovatelem je Ing. Arch. Ivan Plicka. Tento územní plán prošel několika změnami, jejichž autorem je Ing. Arch. Milan Salaba.¹⁰⁰ Dle schválené změny č. 7 územního plánu města se předpokládá vznik:¹⁰¹

- obytného území venkovského charakteru na 17,75 ha,

⁹⁸ Regiony regionální politiky. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2009 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>>.

⁹⁹ Demografická ročenka měst 2002 - 2011. *Český statistický úřad* [online]. 2012 [cit. 2013-08-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/4018-12>>.

¹⁰⁰ Územní plán. *Pribram.eu* [online]. 22. 09. 2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/rozvoj-mesta-a-uzemni-plan/uzemni-plan.html>>.

¹⁰¹ Příbram - historie a umění. *Pribram-city* [online]. 2011 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <http://www.pribram.eu/files/post/100155/zmena_c_7/oznameni-zmeny-uzemniho-planu-c-7.pdf>.

- industriálně komerční zóna na ploše 6,52 ha,
- obytné území městského charakteru na 5,98 ha.

Dále došlo k vypuštění ploch určených k zástavbě stavbami k bydlení i komerčními stavbami a to v lokalitách, které nebyly k tomuto účelu využity v celkové ploše cca 25 ha.

Závazným regulativem je maximální hustota osídlení 20 - 30 obyvatel/ha dle lokality. Námitky proti změně č. 7 územního plánu města uplatnilo především několik vlastníků pozemků, jejichž funkční využití na obytné území bylo zrušeno.

Územní plánování města Příbrami je omezeno některými specifiky. Těmi jsou zejména:

- národní kulturní památka Svatá Hora,
- dobývací prostory,
- vojenské zájmové území Brdy.

4.4 Účast občanských sdružení ve správních řízeních

V současné době není ve městě Příbram ke škodě občanů žádné občanské sdružení, jehož náplní je ochrana přírody a krajiny natolik aktivní, aby se účastnilo výše uvedených správních řízení. Tuto funkci mohou do určité míry zastoupit ekologická občanská sdružení s celostátní působností, např. Hnutí Duha, Brontosaurus.

K tomuto lze podotknout, že postavení účastníka řízení, který může vystupovat jako „občanské sdružení“, pokud splní kritéria pro vznik občanského sdružení, může být zneužíváno jednak tím, že může záměrně docházet k průtahům správních řízení a tím může být mařena snaha investorů k rozvoji města.

Některá občanská sdružení, působící na území města Příbram:

- SALAMANDR, občanské sdružení pro práci s dětmi, založeno roku 1997 a organizující volnočasové aktivity pro děti,¹⁰²
- Plavecký klub Příbram, vzniklý v roce 1990 oddělením od TJ Jiskra ODPM Příbram,
- Matylda, mateřské centrum Příbram, zaměřené především na hlídání nejmenších dětí,
- Občanské sdružení Anabell, založené roku 2002 a nabízející pomoc osobám postiženým a ohroženým poruchami příjmu potravy,

¹⁰² O nás. *Salamander o. s. Příbram* [online]. 2011 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://salamandr.wgz.cz/rubriky/o-nas>>.

- Mladí pro Příbram, založené roku 2011, jejichž cílem je organizování různých kulturních a sportovních akcí, vyjadřování k problémům ekologie, dopravy, kultury, školství, volného času,¹⁰³
- Spolek Prokop Příbram, vzniklý v roce 1992 a sdružující občany se zájmem o hornictví a jeho historii,
- Q-klub Příbram, občanské sdružení, organizující volnočasové aktivity se zaměřením dětí se zaměřením na vědu a techniku,
- Cech příbramských horníků a hutníků, občanské sdružení,
- Občanské sdružení pro ochranu a rozvoj Brd.

4.5 Místní samospráva

Významný vliv na rozvoj města z pohledu výše zmíněného územního plánu obce má i místní samospráva města Příbram. Tu tvoří zastupitelstvo obce, které má 25 členů. Zastupitelstvo se skládá ze zástupců zvolených z politických stran v komunálních volbách. Na svém prvním zasedání zastupitelstvo většinou zvolí starostu města, jeho místostarosty a členy rady města, která je sedmičlenná. Rozložení politických sil v zastupitelstvu ve volebním období 2010 - 2014 města je následující:

- 11 zastupitelů za ČSSD
- 6 zastupitelů za ODS,
- 4 zastupitelé za KSČM,
- 3 zastupitelé za TOP 09,
- 1 zastupitel za Příbramáci pro Příbram.

Z rozložení kandidátů opozičních a koaličních stran je zřejmé, že leckdy není lehká cesta k nalezení společného cíle k rozvoji města, který by byl jednak většinou občanů schvalován, jednak byl politicky přijatelný, tzn. společný cíl koaličních a opozičních stran. „Komunální politika se realizuje v prostředí místní samosprávy, která ale není zcela svébytnou strukturou, jež by visela ve vzduchoprázdnu. Je realizovatelná pouze v prostředí státu, jakožto suveréna, monopolem mocenského donucení“.¹⁰⁴

Například opoziční strany dlouhodobě upozorňují na ztrátové hospodaření Městské nemocnice Příbram, a.s. vlastněné Středočeským krajem, jako výhradním

---

¹⁰³ Úvod a aktuality. *MMP občanské sdružení* [online]. 2011 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpp.wbs.cz/>>.

¹⁰⁴ BALÍK, S. *Komunální politika*. Praha : Grada, 2009. s. 11.

akcionářem, kdy je provoz nemocnice zajišťován pouze díky masivní finanční podpoře Středočeského kraje, která dosahuje řádu stovek milionů ročně.¹⁰⁵

Lze najít i zmínky o prodeji městské chaty Granit na šumavském Zadově. Do rozpočtu města na rok 2013 byl již zahrnut příjem z prodeje ve výši 10 mil. Kč. Někteří občané poukazují na nevýhodnost a účelovost tohoto prodeje. Město naopak argumentuje tím, že se jedná o nepotřebný majetek a že samo není cestovní kancelář.

Výše uvedené kauzy na svých stránkách monitoruje i opoziční hnutí SOS Příbram, které se pokouší kandidovat do městského zastupitelstva.

S tímto vším i nepřímo souvisí i sestava kandidátů jednotlivých politických stran v komunální politice, zejména v nově vzniklých a vznikajících stranách a hnutích, kteří se chtějí do komunální politiky angažovat. O tomto si může každý občan města udělat úsudek například návštěvou veřejného jednání zastupitelstva města Příbram, kde se v diskuzích tito kandidáti jak z řad zastupitelů či veřejnosti snaží svými interpelacemi a názory uplatnit a zviditelnit. Otázkou ovšem je, zdali by například po jejich zvolení do politické sféry zůstalo jejich nadšení pro rozvoj města a spravedlivé posuzování daných otázek stále objektivní.

---

¹⁰⁵ TOP 09 A STAN: Středočeské nemocnice jsou v hluboké krizi. *Příbramsko.eu* [online]. 2013-03-12 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribramsko.eu/detail02.php?ID=4592>>.

5 SPOKOJENOST OBČANŮ S ROZVOJEM MĚSTA

Zkoumání spokojenosti občanů s rozvojem města Příbram vychází z analýz anketních šetření z roku 2005 (provedené MěÚ Příbram) a 2013 (provedené autorem bakalářské práce) a neřízených rozhovorů se zástupci města. Neřízený dialog je vybrán, protože zde není vymezena jasná náplň otázek a ani pořadí vznešených dotazů. Zástupci města, tedy dotazovaní, mají tak možnost se přirozeně vyjádřit k daným otázkám a neřízeně reagovat na vyskytlé situace v průběhu dotazování.

5.1 Anketní šetření - říjen 2005

Město Příbram má zpracován Program územního rozvoje města Příbram, který je základním rozvojovým plánem na období 2007 - 2013. Smyslem jeho vytvoření byla aktualizace cílů města pro jeho celkový rozvoj, vytvoření databáze projektových námětů, která měla přispět ke zvýšení možnosti čerpání dotací a grantů nejen pro město samé, ale i pro celou škálu ostatních subjektů, které na území města působí. Dle strategické části Programu jsou slabými stránkami především:¹⁰⁶

- neuspokojivý technický stav a kapacita komunikací,
- nízká úroveň platů, způsobená nízkým podílem výrob s vysokou přidanou hodnotou, též omezená nabídka zainvestovaných ploch připravených pro průmyslovou výrobu,
- nedokončené odkanalizování,
- omezení možnosti dalšího vzdělávání,
- nedostatečná koncepce pro rozvoj cestovního ruchu,
- nízká míra bezpečnosti,
- absence spolupráce města s neziskovými organizacemi.

Anketní šetření bylo provedeno v období října 2005. Sběr dotazníků byl zajištěn třemi způsoby sběru dat. Prvním způsobem byla forma internetového dotazníku, který byl umístěn na hlavní stránce internetového serveru MěÚ Příbram.

Tento způsob byl zvolen především pro zajištění názorů občanů v produktivním věku a mladých, kteří v současné době používají hojně internetovou komunikaci. Druhým způsobem bylo umístění anketního lístku do zpravodaje Městského úřadu

---

¹⁰⁶ Program územního rozvoje města Příbram. *Dateplan.info* [online]. 2006 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategickacast.pdf>.

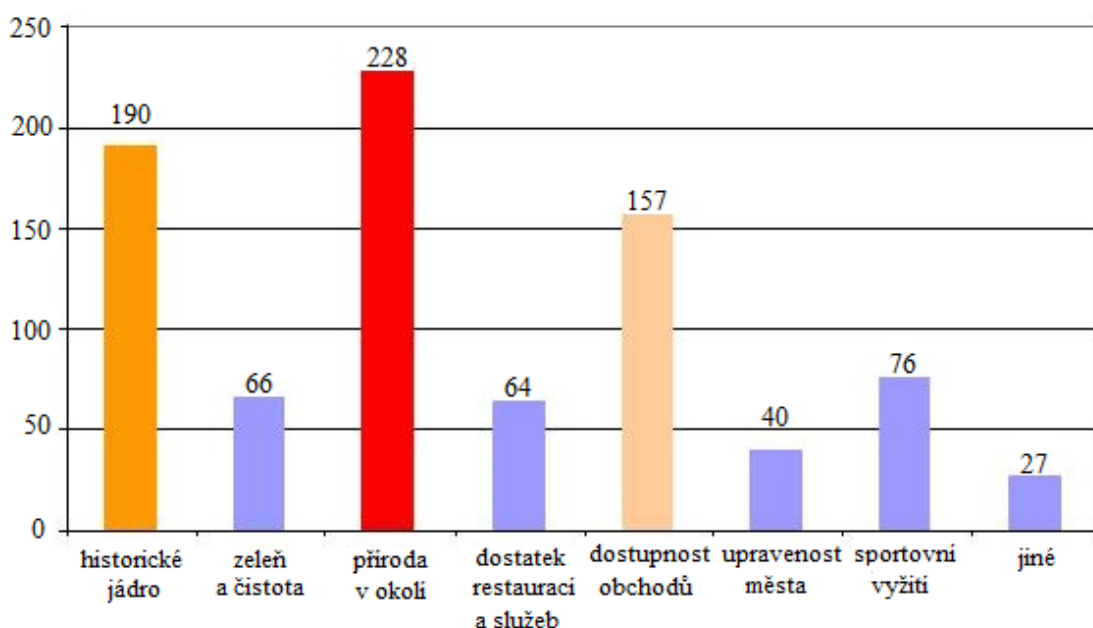
Příbram „Kahan“, díky jehož nákladu bylo zajištění obecné rozšíření mezi populací města.

Jako třetí forma byl zvolen způsob umístění v objektech MěÚ Příbram, kde byly zároveň umístěny sběrné urny.

Zpracovateli bylo předáno odborem rozvoje celkem 353 dotazníků. Po prvotním vytřídění bylo uznáno celkem 350 platných anketních lístků – 3 byly vyřazeny pro neúplnost. Následně byly vyselektovány pouze dotazníky, jejichž respondenti označili v otázce bydliště Příbram. Po tomto kroku tedy zůstalo celkem 329 uznaných anketních lístků, které byly analyzovány.

Na níže uvedených grafech jsou patrné výsledky ankety dle vyhodnocení jednotlivých anketních otázek. Osa „y“ grafů znázorňuje počet anketních hlasů. U grafů č. 3 a 4 je tomu naopak vzhledem k délce odpovědí.

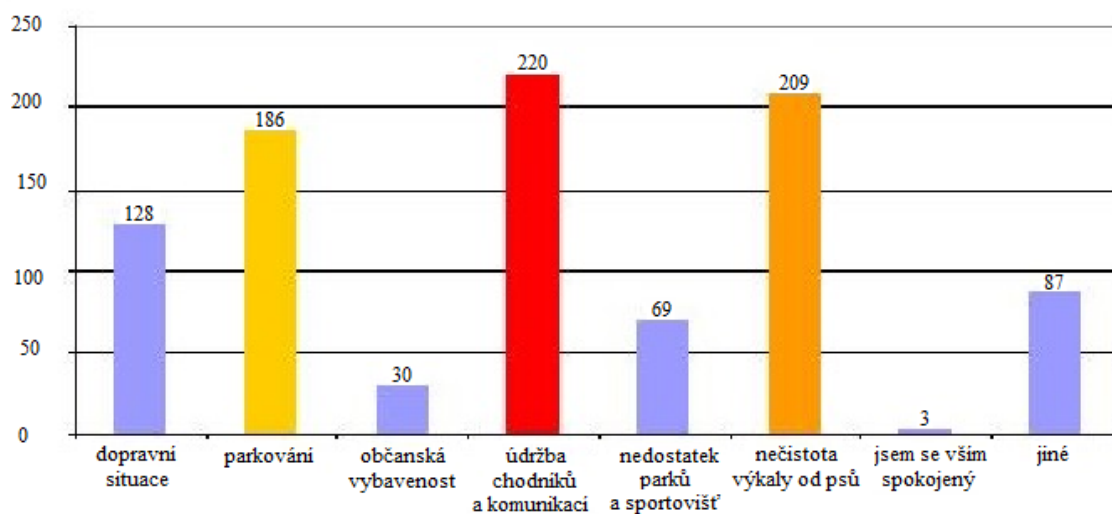
Graf 1: Co se Vám v Příbrami líbí - říjen 2005¹⁰⁷

Tato otázka ukázala, čeho si občané Příbrami nejvíce váží. Nejvíce se obyvatelům Příbrami líbí příroda v okolí – 228 respondentů, tedy více než 69 %. Druhým v pořadí je historické jádro, což potvrdilo 190 respondentů. Následuje dostupnost obchodů a s velkým odstupem další odpovědi. Naopak relativně málo obyvatelům se líbí upravenost města, což potvrzuje i následující otázka.

¹⁰⁷ *Anketní šetření*. [online]. 2005 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/rozvoj-mesta-a-uzemni-plan/program-uzemniho-rozvoje-2007-2013.html>>.

Graf 2: Co se Vám v Příbrami nelíbí - říjen 2005¹⁰⁸

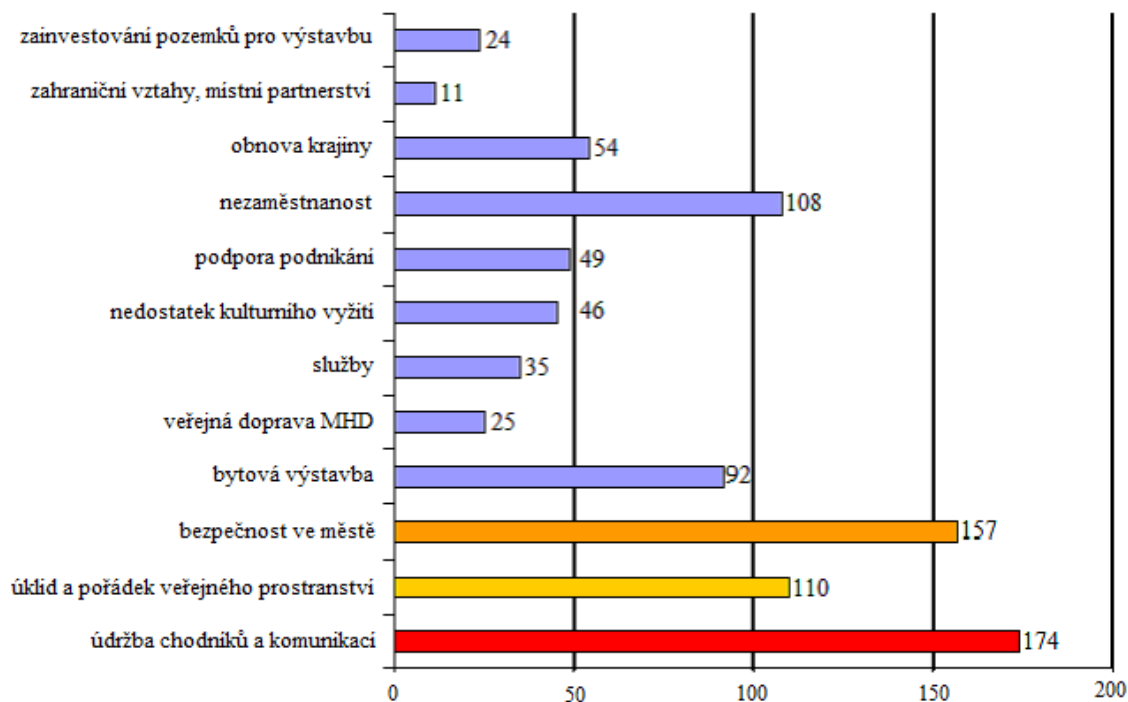
V této otázce vyjádřili respondenti nelibost s výše uvedenou upraveností města – tedy se stavem údržby chodníků a komunikací a nečistotou, případně psích výkalů. Dle respondentů se nejedná pouze o lokální problémy, ale je třeba vyřešit komplexně. Vzhledem k celkovému počtu označení těchto dvou podporujících se odpovědí se jedná o významnou problematiku. Problémem středních a větších měst je i otázka parkovacích ploch a jejich umístění, což se projevilo i v tomto dotazníku. Pouze 3 % respondentů je se všim spokojený. Tato odpověď byla do dotazníku umístěna záměrně – testuje aktivitu respondentů v odpovídání na ostatní volby, případně ověřuje, že ostatní otázky jsou správně zaměřeny.

U této otázky často datazovaní odpovídali v otázce „jiné“. Zazněli i tyto následující odpovědi:

- kvalita asfaltových povrchů (chodníků, silnic),
- špatná kvalita vody v akvaparku,
- finanční protěžování fotbalu,
- znečištění,
- předání města a jeho obyvatel do područí nadnárodních sítí supermarketů,
- vysoká kriminalita a policejní laxnost k ní,
- nedostatek laviček, odpadkových košů,
- špatně udržovaná zeleň,
- náměstí T. G. M.,
- cesty pro in-line brusle.

¹⁰⁸ *Anketní šetření*. [online]. 2005 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/rozvoj-mesta-a-uzemni-plan/program-uzemniho-rozvoje-2007-2013.html>>.

Graf 3: Co by mělo město urychleně řešit - říjen 2005¹⁰⁹

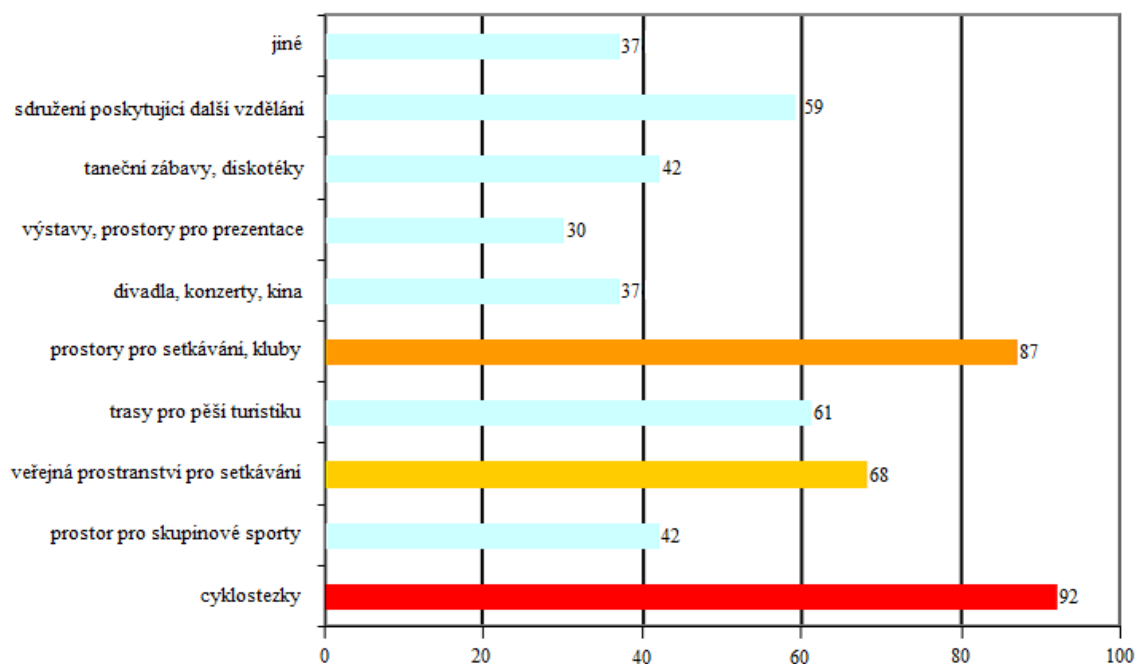

Na tuto otázku měli respondenti celkem 12 možností odpovědi. Jak vyplývá z grafu č. 3, odpovědi respondentů se zaměřily především na 5 témat. Odpovědi s největším počtem se opět stala údržba chodníků a komunikací, kterou označilo celkem 174 respondentů, tzn. více než 52 %. Druhým v pořadí se stala bezpečnost ve městě, kterou označilo 157 respondentů (47 %). Třetím tématem, které označili občané Příbrami, byl úklid a pořádek veřejného prostranství. S minimálním odstupem skončil další významný fenomén – nezaměstnanost. Nejméně zájmu v této otázce projeví občané o zahraniční vztahy a místní partnerství, což lze vysvětlit již navázanými partnerství města Příbram. U odpovědi bytová výstavba (označilo 29 % respondentů) je obecným problémem především dostupnost bydlení pro začínající domácnosti, což je však celospolečenský problém.

¹⁰⁹ *Anketní šetření*. [online]. 2005 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/rozvoj-mesta-a-uzemni-plan/program-uzemniho-rozvoje-2007-2013.html>>.

Graf 4: Co Vám nejvíce chybí k využití volného času – říjen 2005¹¹⁰

V rámci této otázky se občané jednoznačně vyjádřili pro dvě oblasti, které jim chybí k využití volného času. Jsou to chybějící cyklostezky a dále prostory pro setkávání, ať již veřejná či uzavřená, případně kluby. V této otázce se také velmi často objevila odpověď „sdružení poskytující další vzdělávání“, což není obvyklé a je třeba tento zájem ze strany města vyslyšet – možnost zvýšení uplatnění občanů formou poskytnutí dalšího vzdělání. Ostatní odpovědi jsou v rámci počtu odpovědí velmi vyrovnané, město Příbram má tedy rezervy v poskytování možností k využití volného času pro své občany v mnoha směrech. U odpovědi „jiné“ se objevili i tyto názory jako například: nekuřácký ovocný bar, rekonstrukce areálu Nového rybníka, multikino, stezky pro vyjížďky na koních a inline bruslích, hřiště pro děti, taneční zábavy pro starší.

Z hlediska životního prostředí ve městě bylo nejčastěji uváděno, že se na jeho zhoršení podílí automobilová a kamionová doprava, nedostatečný odvoz odpadu, a individuální vytápění pevnými palivy. Důvod, pro který se občané necítí ve městě bezpečně, bylo uváděno nedostatečné pouliční osvětlení, nedostatečná činnost městské policie, nevhodné chování mladistvých a obavy z jiných etnik, s čím souvisí i kriminalita města. Z nabídky služeb byly nejvíce kritizovány veřejné toalety a činnost úřadů a místní samosprávy. Hodnocení směru rozvoje města nepřinesl jednoznačnou odpověď z hlediska možné priority, zda jím má být např. rozvoj cestovního ruchu,

¹¹⁰ *Anketní šetření*. [online]. 2005 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/rozvoj-mesta-a-uzemni-plan/program-uzemniho-rozvoje-2007-2013.html>>.

podpora podnikání, rozvoj služeb pro občany, rozvoj střední a vyššího školství či spolupráce s neziskovým sektorem.¹¹¹

5.2 Anketní šetření - červen 2013

Na základě vzoru dotazníku vytvořeného městem Příbram (viz předchozí podkapitola 5.1) bylo zhotoveno autorem bakalářské práce anketní šetření v červnu 2013. Toto dotazníkové šetření je použito pro srovnání vývoje ne/spokojenosti obyvatelů Příbrami. Na rozdíl od anketního šetření z roku 2005 zde není (v grafu č. 5 a 6) pracováno s odpověďmi s možností „jiné“. Odpovědi v této variantě byly nesrozumitelné a některé bohužel i nepublikovatelné, výsledek by byl proto silně neobjektivní.

Anketní šetření bylo provedeno v období měsíce června 2013 a bylo zajištěno za pomoci internetového dotazníku, který byl umístěn na doméně www.mojeanketa.cz a za pomoci tištěných dotazníků, které byly rozdány do odlišných skupin obyvatel Příbrami.

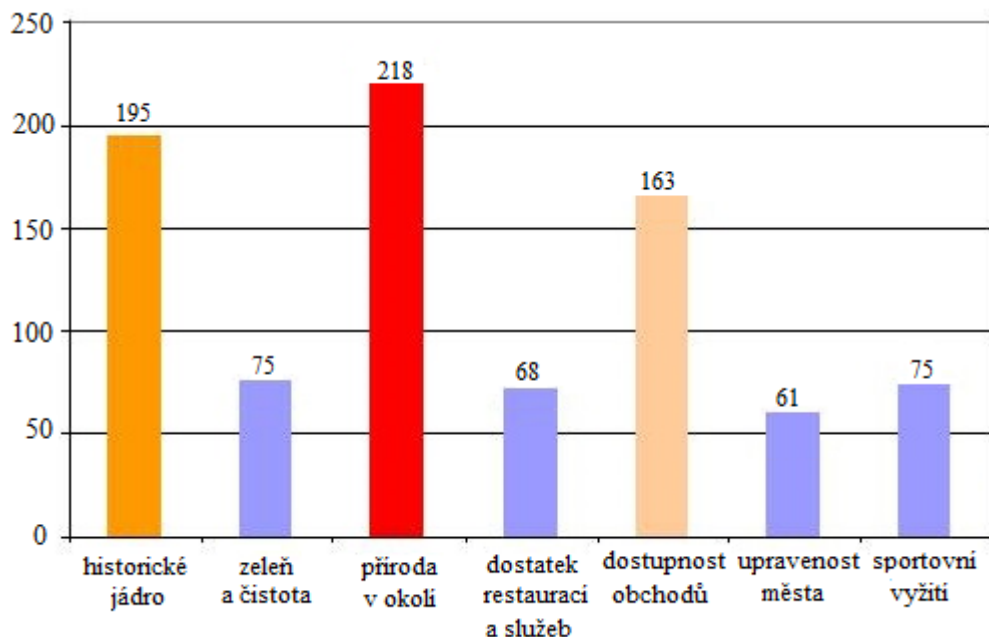
Zpracovatel měl k dispozici 165 vyplněných internetových dotazníků. Z 250 ks tištěných dotazníků bylo navraceno 169 anketních lístků. Následně byly vyselektovány pouze dotazníky, jejichž respondenti označili v otázce bydliště Příbram. Po tomto kroku tedy zůstalo dohromady 329 uznaných anketních lístků, které byly dále analyzovány. Shodou příznivých náhod zůstal pro další analýzu naprosto totožný počet anketních lístků, stejně tak jako tomu bylo u anketního šetření v roce 2005.

Níže uvedené grafy znázorňují výsledky ankety dle vyhodnocení jednotlivých anketních otázek. Stejně tak jako tomu bylo v předcházející podkapitole č. 5.1, je osa „y“ znázorněním počtu anketních hlasů, s tím, že u grafů č. 7 a 8 je tomu naopak vzhledem k délce odpovědi.

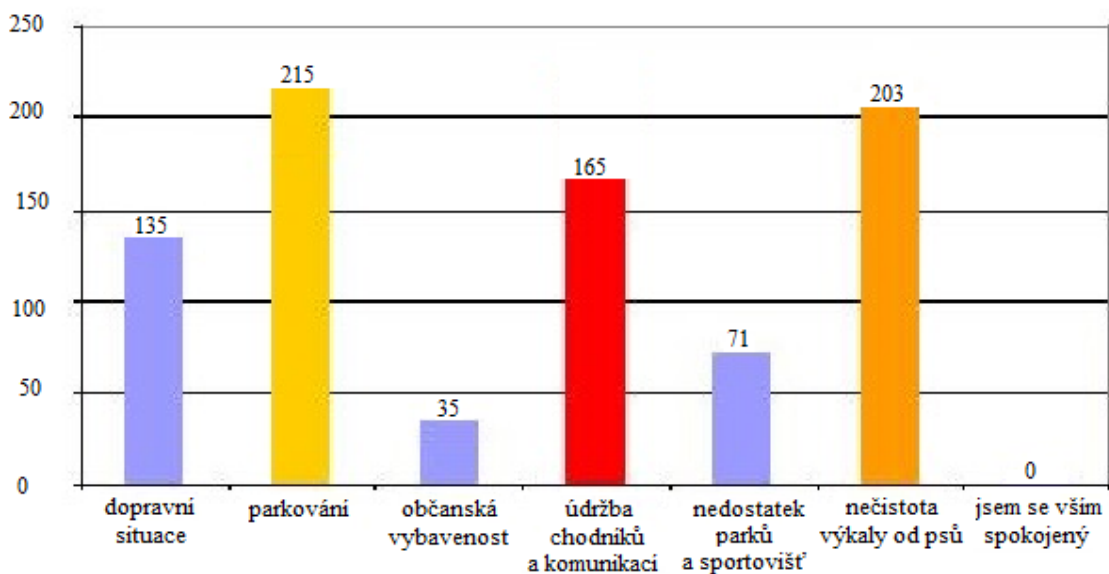
¹¹¹ *Anketní šetření*. [online]. 2005 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/rozvoj-mesta-a-uzemni-plan/program-uzemniho-rozvoje-2007-2013.html>>.

Graf 5: Co se Vám v Příbrami líbí – červen 2013

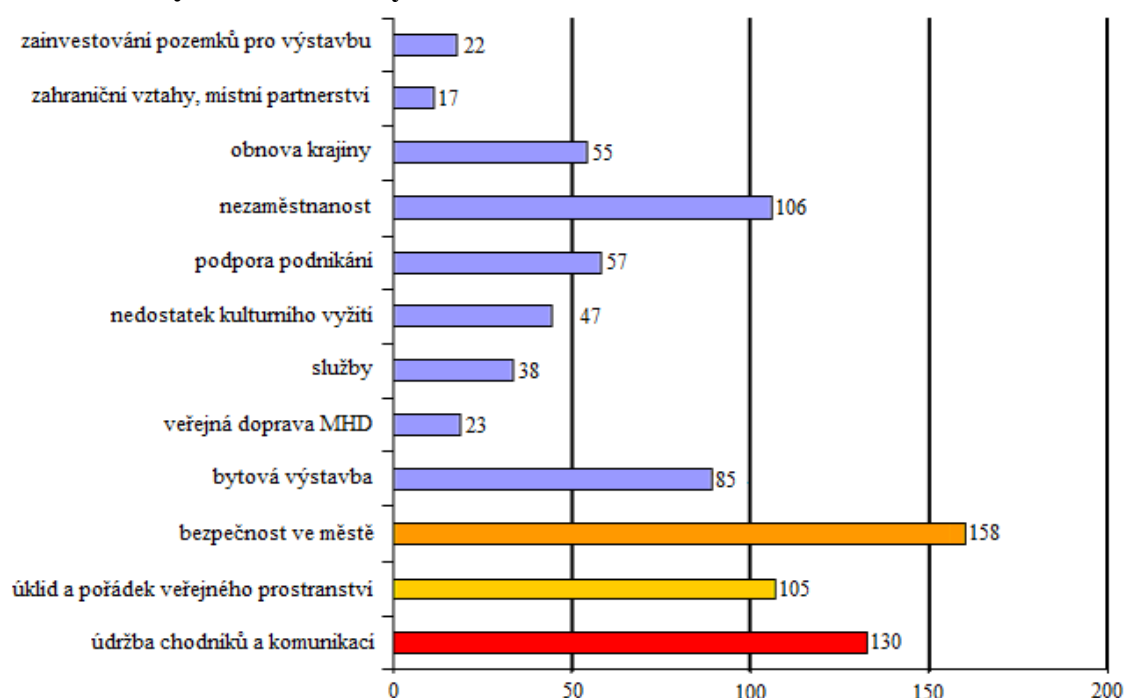
Z grafu vyplývá, že nejvíce se obyvatelům Příbrami stále líbí příroda v okolí – 218 respondentů, tedy 66 %. Druhým v pořadí je opět historické jádro, což potvrdilo 195 respondentů. Mírný nárůst oblíbenosti (o 1,5 % vzhledem k anketnímu šetření z r. 2005) historického jádra je možný nedávnou rekonstrukcí náměstí T. G. M. v historickém centru Příbrami. Následuje dostupnost obchodů a s velkým odstupem další odpovědi. Nárůst kladných ohlasů v položce „upravenost města“ je naproti srovnávanému výzkumu o více než 6 %.

Graf 6: Co se Vám v Příbrami nelíbí - červen 2013

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že největší nespokojenost obyvatel je v souvislosti s parkováním. Dokonce tato nelibost vzrostla od r. 2005 o necelých 9 %. Otázka týkající se spokojenosti s údržbou chodníků a komunikací se značně vykazuje značně pozitivní výsledky naproti výsledkům uvedeným v grafu č. 2. Počet obyvatel nespokojených v této oblasti se rapidně snížil, a to o necelých 17 %. Rekonstrukce dvou klíčových náměstí v Příbrami v posledních letech snad vzbudila trochu úcty a důvěry k městu Příbram. Jedním ze zjištěných faktů je i ten, že ani jeden respondent ne zvolil odpověď, kde by uvedl, že je se vším spokojený.

Graf 7: Co by mělo město urychleně řešit – červen 2013

Na tuto otázku měli respondenti opět celkem 12 možností odpovědi. Jak vyplývá z výše uvedeného grafu, odpovědi respondentů se oproti výzkumu z roku 2005 obzvláště nelišily. Největší výkyv se promítl v oblasti údržby chodníků a komunikací, kdy přes 13 % respondentů upustilo od požadavku o urychlené řešení v této oblasti. Tento výsledek má naprosto jednoduché vysvětlení, a to, že v době anketního šetření byly již započaty stavební práce na realizaci akcí „Rekonstrukce místních komunikací v Příbrami“.

Graf 8: Co Vám nejvíce chybí k využití volného času – červen 2013

Výsledky vyplývající z grafu č. 8 jsou až na drobné odchylky naprosto totožné jako u výsledků téhož výzkumu z r. 2005.

5.3 Vyhodnocení rozvoje města Příbram

Kapitola 5.3 se zabývá hodnocením rozvoje města Příbram v jednotlivých oblastech (kultura, sport, doprava, školství, zdravotnictví, bydlení, sociální politika, rozvoj města), dále sumarizuje investice Evropské unie do těchto realizovaných projektů a v poslední řadě zobrazuje zjištěné výsledky a nastiňuje možná doporučení.

5.3.1 Hodnocení jednotlivých oblastí

Tato podkapitola zabývající se hodnocením jednotlivých oblastí v rozvoji města Příbram je zpracována na základě analýz neřízených rozhovorů s představiteli Městského úřadu v Příbrami, a to panem Zdeňkem Škaloudem, vedoucím odboru investic a silničního hospodářství MěÚ Příbram¹¹², panem Vladimírem Rozmajzlem, vedoucím odboru koncepce a rozvoje MěÚ Příbram¹¹³ a MUDr. Ivanem Šedivým, prvním místostarostou města Příbram.¹¹⁴ Níže uvedené informace jsou shrnutím získaných dat od výše uvedených představitelů MěÚ Příbram.

¹¹² Rozhovor s panem Zdeňkem Škaloudem, vedoucím odboru investic a silničního hospodářství MěÚ Příbram, ze dne 2. 3. 2014.

¹¹³ Rozhovor s panem Vladimírem Rozmajzlem, vedoucím odboru koncepce a rozvoje města Příbram, ze dne 1. 3. 2014.

¹¹⁴ Rozhovor s panem MUDr. Ivanem Šedivým, 1. místostarostou města Příbram, ze dne 3. 3. 2014.

- **Kultura**

V roce 2006 byla provedena rekonstrukce vnitřních rozvodů vzduchotechniky v budově Kulturního domu v budově A a B, dále realizace hornického vláčku na Březových Horách v rámci areálu Hornického muzea Příbram pro oživení cestovního ruchu.

V roce 2007 byla uskutečněna rekonstrukce audiovizuální techniky jediného kina v Příbrami.

V roce 2009 byla zrealizována investiční akce „Klidová zóna Horní Obora“, která dnes slouží občanům k volnočasovým aktivitám, pořádají se zde farmářské trhy a koncerty.

- **Sport**

V roce 2006 byla provedena revitalizaci lyžařského svahu - sportovně turistického areálu Padák.

Hlavní investice roku 2007 do oblasti sportu směřovala do malé haly Zimního stadionu v Příbrami, kde byl po téměř 40-ti letech „zrekonstruován“ prostor šaten.

Dále bylo vybudováno nové sportoviště „Na Hlinovkách“, sloužící pro rozvoj malé kopané ale i velmi hojně navštěvováno rodiči s dětmi k trávení volnočasových aktivit. Dále byla provedena investiční akce „Chodník a cyklostezka Příbram – Žežice“.

Jak již bylo zmíněno, velkému počtu obyvatel Příbrami chyběla ve městě cyklostezka. I tento problém bylo město schopno vyřešit. V dubnu 2014 proběhlo slavnostní zahájení realizace projektu „Cyklostezka Hořejší Obora – Flusárna“. Tento projekt je rovněž spolufinancován Evropskou unií - Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Střední Čechy. V rámci projektu dojde k vybudování 720 metrů cyklostezky a cyklotrasy v centru města. Výdaje projektu jsou odhadovány na 5,1 milionu korun a dotace poskytnutá z ROP Střední Čechy na cca 1,7 milionu korun. Realizace této stavby bude jistě občany města Příbram oceněna. Vzhledem k zmíněnému anketnímu šetření v kapitole 5 této práce, je tento krok města Příbram jistě krokem vpřed ke spokojenosti místních občanů.

- **Doprava**

V roce 2006 byla finančně nejnáročnější dopravní investiční akcí generální rekonstrukce Zdabořské ulice v Příbrami V. V rámci rekonstrukce došlo k výměně stávající splaškové kanalizace a vodovodu včetně AT stanice pro posílení tlaku vody

v dotčené lokalitě, vybudování nové dešťové kanalizace, rekonstrukci veřejného osvětlení, opravě a vybudování chybějících úseků chodníků a opravě povrchu silnice.

Z dopravně-bezpečnostních akcí byla jednoznačně nejvýznamnější realizace nasvětlení přechodů pro chodce na křižovatkách řízených světelným signalizačním zařízením. Dotace na tuto akci byla poskytnuta ze Státního fondu dopravní infrastruktury.

Z dopravních staveb provedených v roce 2007 lze poznamenat realizaci investiční akce „Zbudování šikmých parkovacích stání v ulici Budovatelů“, kterou došlo k navýšení počtu parkovacích míst v prostoru „křížových domů“ v Příbrami VIII.

Nákladná investiční akce byla „Modernizace dopravního terminálu autobusového nádraží Příbram“. Stavba samotná, která je pojata v moderním duchu jist přispěla ke zlepšení dopravního ruchu a pohody cestování.

Z dalších investičních akcí 2009 lze uvést akci „Příbram - železniční přechod pro pěší na trati Zdice - Protivín km 71,676“. Tato investice částečně zajistila bezpečnější pěší dopravu přes železniční trať mezi obytnou částí nové Příbrami a tzv. odpočinkovou zónou, resp. prostorem areálu Nového rybníku, letního kina a Lesoparku Padák.

V roce 2010 proběhla první etapa postupných oprav a to konkrétně „Rekonstrukce ulice Bratří Čapků v Příbrami“. Touto rekonstrukcí byla zcela změněna tvář ulice. Byla provedena částečná rekonstrukce Březnické ulice.

V roce 2012 z významných investičních akcí lze zmínit rekonstrukci náměstí T. G. Masaryka a náměstí 17. listopadu. Obě rekonstrukce náměstí byly spolufinancovány z Regionálního operačního programu (ROP).

Modernizace za přispění evropských peněz se dotkla i dopravců, s nimiž má město Příbram sjednanou přepravu osob. Společnost Arriva Praha (dříve Veolia Transport Praha) pořídila v rozmezí let 2012 až 2014 s přispěním evropské dotace Regionálního operačního programu NUTS II Střední Čechy v rámci projektu modernizace vozového parku „Moderní autobusy společnosti VEOLIA TRANSPORT“ celkem 17 částečně nízkopodlažních autobusů v celkové hodnotě 65,898 milionů korun, výše dotace projektu dle smlouvy je 40 % z této částky (26 359 000 korun). Všechny autobusy pořídil dopravce již v novém korporátním designu společnosti Arriva. Nové autobusy jsou nasazovány na linky v oblastech Příbramska, Březnicka, Sedlčanska a Dobříšska s přesahem do hlavního města Prahy a jsou provozovány v závazku veřejné služby Středočeského kraje. Rozhodně lze konstatovat, že kvalita úrovně veřejné autobusové dopravy se zvýšila. Modernizace vozového parku je orientována na různé

skupiny cestujících od rodičů s kočárky až po seniory. Zároveň podporuje ekologičnost dopravy a pomáhá rozvoji regionu, kterým je oblast spadající do Příbrami, Dobříše, Březnice a Sedlčan.

- **Školství**

Z investic do oblasti školství v roce 2007 je jednoznačně nutné zmínit investici do generální rekonstrukce školní kuchyně při Základní škole, Příbram VII, 28. října 1. Z menších akcí tohoto roku lze ještě zmínit dostavbu pavilonu B4 v areálu Waldorfské školy Příbram.

Dvě finančně nejnáročnější investiční akce roku 2009 byly realizace energetických úspor v objektu Základní školy, Příbram VII, 28. října 1, spočívající ve výměně oken a zateplení a modernizace areálu Základní školy, Příbram VIII, Školní 75, spočívající ve vybudování nových sportovišť a dětských hřišť.

Z dalších investičních akcí 2009 lze uvést rekonstrukci suterénních prostorů Základní školy, Příbram II, Jiráskovy sady 273.

V roce 2011 za podpory Státního fondu životního prostředí ČR byly realizovány energetické úspory v objektu Základní školy, Příbram II, Jiráskovy sady 273, Základní školy, Příbram VI, Prokopská 337 a Základní školy, Příbram VII, Bratří Čapků 279. Dále byla realizována celková rekonstrukce a revitalizace sportovního areálu Základní školy pod Svatou Horou, Příbram.

V roce 2013 byly provedeny realizace energetických úspor na budovách mateřských školek Alternativní, Klubíčko, Perníková chaloupka, Školní.

Dalším posunem k zvýšení uspokojení občanů města je započatí realizace stavby „Rekonstrukce budovy - zřízení nové mateřské školy“. Tato mateřská škola se bude nacházet na náměstí Dr. Josefa Theurera v nyní již bývalé budovy Střední průmyslové školy Příbram. Nová mateřská škola bude zřízena pro 36 dětí a bude Waldorfského typu. Termín dokončení je plánován na září 2014 a celkový rozpočet projektu je zhruba 7,3 milionu korun. Dotace poskytnutá z ROP Střední Čechy dosahuje výše asi 5,8 milionu korun. Výstavbou této školky by město Příbram mělo dosáhnout dostatečné kapacity, která by měla uspokojit místní poptávku.

- **Zdravotnictví**

V letech 2008 – 2011 došlo k celkové rekonstrukci areálu Oblastní nemocnice Příbram. Jednalo se o vybudování nových prostor, nákup nového vybavení včetně zdravotnických technologií, realizaci příjemného prostředí, rekonstrukci prostor křidel

D3 a D1 stávajícího monobloku (D). Tato investiční akce byla financována Středočeským krajem.

- **Bydlení**

Jednou z otázek bylo zjištění, jakým způsobem je řešena z hlediska územního plánu či jeho změn otázka vzniku nových ploch určených k zástavbě bytovými či rodinnými domy. Za připomenutí stojí, že v roce 2005 byla zrealizována generální rekonstrukce budovy bývalého „Simply klubu“ v areálu bývalých kasáren 1. Máje v Příbrami IV, která byla přestavěna na obytný dům se 17 bytovými jednotkami. Tato investiční akce byla spolufinancována Státním fondem rozvoje bydlení. Z oblasti zkvalitnění a rozšíření služeb pro seniory proběhla významná investiční akce, která probíhala od roku 2004 do roku 2005 a byla to výstavba Domova seniorů na Březových Horách – stavební část A.

Rozvoj bydlení byl zrealizován pouze od soukromých investorů a to výstavbou řadových domů v Příbrami na Zdaboři a probíhající výstavbou řadových domů v lokalitě u Drupolu. Územní plán obce prošel třemi schválenými změnami. Schválenou změnou č. 5 z roku 2009 byly řešeny plochy pro industrii, tzn. pro výrobní a skladovací prostory. Což lze hodnotit jako pozitivní vzhledem k možnému poskytnutí pracovních příležitostí.

Součástí je i návrh pro plochy obytného území venkovského charakteru v přílehlých vesnicích patřících k městu Příbram a ploch obytného území městského charakteru. Ze schválených změn č. 6 územního plánu z roku 2010 a změna č. 7 územního plánu města z roku 2011 nevyplývají žádné záměry, které by mohly výrazně ovlivnit sledované parametry udržitelného využívání půdy. Změna č. 7 územního plánu obce byla zaměřena na zrušení některých a vznik nových ploch pro bydlení a změny technické a dopravní infrastruktury s tím související. Změna č. 6 dokonce měla jediný cíl a to určit nové plochy pro vznik fotovoltaické elektrárny na ploše 10 ha.

- **Sociální politika**

Město na svých internetových stránkách provozuje diskusní fórum, které je oborově tříděno na 12 diskusních skupin rozdělených dle jednotlivých odborů MěÚ Příbram. Jedním ze zásadních problémů, který občany města trápí, je kriminalita. Město má zpracován městský program prevence kriminality na léta 2013 až 2015. Důvodem je po poklesu kriminality v letech 2008 až 2010 její opětovný nárůst o 13,5% v posledních dvou letech. Hlavními problémy jsou drobná majetková trestná činnost, prevence rizik

kriminálního chování dětí a mladistvých a ochrana seniorů jako potenciálních obětí trestných činů. Majetková trestná činnost tvoří více než 70% všech trestných činů spáchaných ve městě. V rámci tohoto programu město investuje do těchto vytipovaných projektů jakými je např. osvětlení rizikových míst, nácvik sebeobranu seniorů, sociálně rehabilitační pobyty pro děti z dětských domovů. Programy prevence kriminality jsou spolufinancovány z dotačních titulů Ministerstva vnitra.

Město také provozuje městský kamerový dohlížecí systém. V lednu 2009 bylo provedeno dotazníkové šetření. Z výsledků vyplývá, že většina občanů je přesvědčena, že kamerový systém přispívá k větší bezpečnosti a vítá jeho další rozšíření i do místa vlastního bydliště.

Město dále provedlo v červenci 2008 dotazníkové šetření na téma „Cítíte se v Příbrami bezpečně?“. Zajímavým výsledkem šetření je, že nejvíce bezpečně se cítí starší lidé. S klesajícím věkem pocit bezpečnosti ubývá a nejméně bezpečně se cítí věková skupina 18-25 let. Jako hlavní důvod zhoršeného pocitu bezpečnosti je uváděna nedostatečná pochůzková činnost Policie a to jak městské, tak policie ČR a dále výskyt problémových osob. Největším bezpečnostním problémem je vandalismus, sprejerství, drobná pouliční kriminalita a vloupání do aut.

Z výše uvedeného vyplývá, že město se problematikou prevence kriminality zabývá. Její podstatná část má však příčinu v horších možnostech socializace problémových etnik. Největším důvodem k všeobecné spokojenosti je bezesporu kvalita životního prostředí a nabídka základních služeb. Naopak velmi negativně lze považovat absenci účasti občanů v plánování a rozhodování místní samosprávy. Jisté rezervy je možno spatřovat v nabídce pracovních příležitostí. S tím souvisí i velké rezervy ve vyhledávání soukromých investorů s možností spolupodílení se na investičních záměrech.

- **Rozvoj města**

V roce 2006 byla nejvýznamnější a finančně nejnáročnější investiční akcí města Příbram rekonstrukce čistírny odpadních vod – přesným názvem „Příbram – úprava ČOV“. Na realizaci se čerpala dotace z EU – o to podpora z Fondu soudržnosti a ze Státního fondu životního prostředí ČR. Další část dotace byla poskytnuta z Ministerstva životního prostředí.

V roce 2007 byla realizována investiční akce „Rozvojová zóna Balonka – kvalitní infrastruktura pro stávající i nové podnikatele“. Tato akce byla první v plánované nové průmyslové zóně v Příbrami. Tato akce byla spolufinancována

městem Příbram, Krajským úřadem Středočeského kraje a dotačním titulem ze Strukturálních fondů. Samotná investice do tohoto projektu ihned přinesla oživení této lokality a výstavbu zcela nové provozovny, která poskytla zvýšení zaměstnanosti v příbramském regionu. Došlo k vybudování oddílné kanalizace a vodovodu v ulici Hrabáková, nám. Dr. J. Theurera a Mariánské údolí. Po letech proběhlo odbahnění rybníku Hořejší Obora. Na tuto akci město Příbram získalo dotaci ze Státního fondu životního prostředí ČR.

V roce 2009 se započalo s investicemi do oprav veřejných prostor v Příbrami VII. Tento projekt je součástí Integrovaného plánu rozvoje města Příbram pro zónu Březohorského sídliště a je spolufinancován Evropskou unií - Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Integrovaného operačního programu pro období let 2010 – 2014. V roce 2011 byla zrekonstruována část plochy v okolí Kulturního domu.

V roce 2012 byla provedena Rekultivace ukončené skládky TKO Květná, která byla spolufinancována prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie.

5.3.2 Investice Evropské unie

Rozvoj města Příbram po vstupu do Evropské unie lze dozajista hodnotit kladně a zároveň je možné konstatovat, že peníze získané z EU byly efektivně využity. Jak již bylo zmíněno, z fondů Evropské unie byly financovány následující investiční akce:

- realizace cyklostezky Hořejší Obora – Flusárna,
- rekonstrukce Náměstí T. G. Masaryka a Náměstí 17. listopadu,
- modernizace vozového parku - moderní autobusy společnosti VEOLIA TRANSPORT,
- realizace stavby „Rekonstrukce budovy – zřízení nové mateřské školy“ – Náměstí Dr. Josefa Theurera,
- rekonstrukce čistírny odpadních vod,
- opravy veřejných prostor v Příbrami VII,
- rekultivace ukončené skládky TKO Květná.

5.3.3 Výsledky a doporučení

K přilákání a udržení mladších ročníků je však potřeba jisté nadstavby v podobě podpory mladých párů a rodin v podobě dostupného bydlení (viz např. Milovice), vzdělávání, aktivit pro rodiny s dětmi a samozřejmě pracovních příležitostí a to zejména částečných úvazků pro matky s dětmi. Za vykročení správným směrem lze považovat skutečnost, že se ve městě nachází celkem 6 základních škol, z toho 1 waldorfská škola

sdužující základní školu, gymnázium a střední odborné učiliště, dále dvě základní umělecké školy. Dále byla zřízena pobočka Vysoké školy evropských a regionálních studií České Budějovice.

V jednoznačný neprospěch města hraje jistě fakt, že město zatím nemá zpracovánu žádnou strategii rozvoje cestovního ruchu města. V okolí města se nabízejí naprosto unikátní historické památky, ať už jde o Svatou Horu, nebo Hornické muzeum Příbram a Muzeum III. odboje Příbram, vše doplněno nádhernou okolní krajinou. S patričním zázemím v oblasti návazných služeb, včetně aktivit pro rodiny s dětmi by jistě bylo možno na jednodenní či víkendovou návštěvu přilákat i návštěvníky z hlavního města.

Ani přes velké investice do bezpečnosti města v podobě kamerového systému a městské policie není bezpečnostní situace vnímána jako uspokojivá a mezi dvěma průzkumy mezi lety 2005 - 2013 se situace příliš nezměnila. Je proto nutné zdroje kriminality blíže identifikovat. V internetových diskusích byla jako jedna z možných příčin naznačena obtížnost asimilace některých etnik. Právě místní samospráva musí v hledání cest vzájemného soužití různých etnik sehrávat roli jakéhosi mediátora. Podobná aktivita samosprávy města dosud chybí a aktivita se zaměřuje pouze na represí, tj. na potírání následků.

ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zhodnotit aspekty rozvoje města Příbram v podmínkách, které územní samosprávy pro svou činnost v České republice mají, a objasnit zjištěná fakta ohledně úrovně spokojenosti jeho občanů s rozvojem města v oblasti kultury, sportu, dopravy, školství, zdravotnictví, bydlení, sociální politiky, rozvoje města, dále také úlohou města v jejich dostupnosti a rozvoji. Dle výsledků vlastního šetření, které bylo provedeno pomocí dotazníků a neřízenými rozhovory s vedoucími pracovníky odborů městského úřadu kompetentními v daných oblastech, bylo navrženo doporučení pro místní samosprávu, které by vedlo ke zlepšení či optimalizaci současného stavu.

Díličními cíli bylo zhodnocení rozvoje města po vstupu České republiky do Evropské unie v souvislosti se získáváním dotací a možnostmi, které tyto prostředky městu přinesly a odpovědět na otázky, jakým způsobem se změnila spokojenost občanů města v rozmezí let 2005 – 2013. Práce porovnávala rozsah investičních akcí v těchto letech a zohledňovala v nich požadavky občanů města. - např. v oblasti údržby chodníků a komunikací, zajištění bezpečnosti ve městě a zabezpečení úklidu a pořádku na veřejném prostranství.

Výsledky anketního šetření na téma spokojenost občanů s rozvojem města Příbram z let 2005 a 2013 ukázaly, že největší spokojenost panuje v oblasti přírody v okolí města Příbram, oblíbenost historického jádra města a dostupnost obchodů. Tento ukazatel je dle anket od roku 2005 neměnný. Na opačném konci škály, v oblasti největší nespokojenosti je uváděna problematika týkající se parkování, údržba chodníků a komunikací (i když tento ukazatel se rapidně posunul směrem ke spokojenosti občanů) a nekonečný problém – nečistota ve městě, konkrétně výkaly od psů.

Demografickým problémem Příbrami je negativní přírůstek obyvatel a zejména odliv mladších ročníků. Po ukončení těžby uranu a provádění rozsáhlých sanačních prací může být Příbram, a průzkum to i potvrdil, atraktivním místem k životu.

Na základě zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči prohlásila vláda České republiky svým nařízením ze dne 28. 5. 2014 soubor 25 kulturních památek, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa, za národní kulturní památky. Mezi nimi je právě i Soubor hornických památek v Březových Horách v Příbrami, tvořený historickými budovami a důlními díly (včetně podzemí) ve správě Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace Středočeského kraje. Tento fakt je rozhodně příznivý pro rozvoj cestovního ruchu v městě Příbram.

Ve městě Příbram se v posledních letech zrealizovalo mnoho investičních akcí (podrobně viz kapitola 5.3.1). Mezi významné investiční akce na území města Příbram patří bezesporu první etapa projektu „Rekonstrukce místních komunikací v Příbrami“. V rámci této etapy bylo v Příbrami rekonstruováno 10 ulic a v tomto roce, tedy v roce 2014 bude město pokračovat etapou další. Tyto realizované akce se zcela jistě projeví ve zvýšení spokojenosti místních občanů.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BALÍK, S. *Komunální politika*. Praha : Grada. 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
2. *European Charter of Local Self-Government: With the Additional Protocol*. Strasbourg : Council of Europe, 2010. 67 s. ISBN 978-92-871-6743-3.
3. FILIP, J., *Ústavní právo České republiky*. Brno : Václav Klemm, 2011. 372 s. ISBN 978-80-904083-8-8.
4. HAVLAN, P., *Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě*. 1. vyd. Praha : Linde, 2004. 375 s. ISBN 80-7201-453-6.
5. HENDRYCH, D., *Správní věda*. 2. vyd. Praha : Aspi, 2007. 211 s. ISBN 978-80-904083-8-8.
6. ONDRUŠ, R. *Správní řád, nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha : Linde. 2005. 520 s. ISBN 80-7201-523-0.
7. OPLETALOVÁ, A., SVOBODA, I. *Veřejná správa a finance*. Ostrava : Key publishing. 2007. 110 s. ISBN 978-80-87071-33-5.
8. POMAHAČ, R., VIDLÁKOVÁ, O. *Veřejná správa*. Praha : C. H. Beck, 2002. 278 s. ISBN 8071797480.
9. POTŮČEK, M. a kol. *Zpráva o lidském zdroji*. Praha : MJF Praha, 2003. ISBN 80-86284-33-6.
10. POTŮČEK, M., et al. *Veřejná politika*. Praha : Sociologické nakladatelství. 2005. ISBN 80-86429-50-4.
11. PRŮCHA, P. *Veřejná správa a samospráva*. Praha : Vysoká škola aplikovaného práva. 2004. 241 s. ISBN 80-86775-03-8.
12. SCHELLE, K. *Vývoj veřejné správy v letech 1848-1990*. Praha : Eurolex Bohemia. 2005. 429 s. ISBN 80-86861-66-X.
13. VELFL, J. *Příbram v průběhu staletí*. Příbram : Městský úřad Příbram. 2003. 168 s. ISBN 80-239-1174-0.

Elektronické zdroje

1. *Anketní šetření*. [online]. 2005 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/rozvoj-mesta-a-uzemni-plan/program-uzemniho-rozvoje-2007-2013.html>>.

2. BRUNDTLAND, Gro Harlem. Our common future. *World Health Organization* [online]. 1999 [cit. 2013-08-11]. Dostupné z WWW: <http://www.who.int/director-general/speeches/1999/english/19991104_berlin.html>.
3. Demografická ročenka měst 2002 - 2011. *Český statistický úřad* [online]. 2012 [cit. 2013-08-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/4018-12>>.
4. Historie věznic. *Vězeňská služba České republiky* [online]. 2011 [cit. 2013-09-23]. Dostupné z WWW: <http://www.mistopisy.cz/historie_pribram_8376.html>.
5. Historie. *Přibram.eu* [online]. 20. 03. 2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/o-meste/historie.html>>.
6. HORÁK, O. *Empirický zákonodárce*. [online]. Praha : Dějiny a současnost [cit. 2014-03-22]. Dostupné z WWW: <<http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2008/10/empiricky-zakonodarce/>>.
7. KYPETOVÁ, J. Rozpočtové určení daní. *Deník veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2013-07-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6540855>>.
8. Manuál udržitelného rozvoje obcí a měst (1). *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2009 [cit. 2013-09-23]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/urban/common_indicators.htm>.
9. Nomenklatura územních statistických jednotek NUTS. *BusinessInfo* [online]. 2009 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nomenklatura-uzemnich-statistickych-1855.html>>.
10. O nás. *Salamander o. s. Příbram* [online]. 2011 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://salamandr.wgz.cz/rubriky/o-nas>>.
11. *Obce v regionu* [online]. 22. 09. 2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/o-nas/>>.
12. Program územního rozvoje města Příbram. *Dateplan.info* [online]. 2006 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategickacast.pdf>.
13. Příbram - historie a umění. *Přibram-city* [online]. 2011 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW:

- <http://www.pribram.eu/files/post/100155/zmena_c_7/oznameni-zmeny-uzemniho-planu-c-7.pdf>.
14. Příbram - historie a umění. *Turistik* [online]. 2009 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.turistik.cz/cz/kraje/stredocesky-kraj/okres-pribram/pribram/kategorie/historie-a-umeni/>>.
  15. Příbram. *Pribram.eu* [online]. 22. 09. 2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/svazek-obci-podbrdska/pribram-1.html>>.
  16. Rada vlády pro udržitelný rozvoj. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2003 [cit. 2013-06-16]. Dostupné z WWW: <http://www.mzp.cz/cz/rada_vlady_pro_udrzitelny_rozvoj>.
  17. Regiony regionální politiky. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2009 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>>.
  18. Rozpočet města. *Špindlerův mlýn* [online]. 2012 [cit. 2013-11-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.spindleruvmlyn.org/mestsky-urad/odbory-mestskeho-uradu/financni-odbor/rozpocet-mesta/?ftresult=rozpo%C4%8Det>>.
  19. Situační zpráva ke Strategickému rámci udržitelného rozvoje ČR. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2012 [cit. 2013-09-23]. Dostupné z WWW: <http://www.mzp.cz/cz/situacni_zprava_2012>.
  20. Stručná historie. *Diamo s. p.* [online]. 2012 [cit. 2013-09-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.diamo.cz/pribram-uran>>.
  21. TOP 09 A STAN: Středočeské nemocnice jsou v hluboké krizi. *Pribramsko.eu* [online]. 2013-03-12 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribramsko.eu/detail02.php?ID=4592>>.
  22. Urban Environment. *European commission* [online]. 2012 [cit. 2013-09-23]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/urban/common_indicators.htm>.
  23. Úvod a aktuality. *MMP občanské sdružení* [online]. 2011 [cit. 2013-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpp.wbs.cz/>>.
  24. Územní plán. *Pribram.eu* [online]. 22. 09. 2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.pribram.eu/mesto-pribram/rozvoj-mesta-a-uzemni-plan/uzemni-plan.html>>.

25. Vládní finanční statistika. *Ministerstvo financí* [online]. 2012 [cit. 2013-11-30].
Dostupné z WWW:
<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vlad_fin_stat.html>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. § 171 - 174 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2004, částka 174. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500#p171>>.
2. ČESKO. § 23 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 2006, částka 63. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183#p23>>.
3. ČESKO. Čl. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl1>>.
4. ČESKO. Čl. 100 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl100>>.
5. ČESKO. Čl. 101 -104 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl104>>.
6. ČESKO. Čl. 105 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl105>>.
7. ČESKO. Čl. 2 odst. 3 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl2-3>>.
8. ČESKO. Čl. 21 odst. 1 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl21-1>>.
9. ČESKO. Čl. 21 odst. 1 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí

- ústavního pořádku České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl21-1>>.
10. ČESKO. Čl. 99 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In *Sbírka zákonů ČR* [online]. 1993, částka 1. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl99>>.
11. ČESKO. Předpis č. 114/1992 Sb.: Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1992, částka 28, s. 666 - 692. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=114&r=1992>>.
12. ČESKO. Předpis č. 114/1992 Sb.: Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1992, částka 28, s. 666 - 692. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=114&r=1992>>.
13. ČESKO. Předpis č. 137/2006 Sb.: o veřejných zakázkách. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2006, částka 47. Dostupné z WWW: <[http://www.portal-vz.cz/getmedia/6b7d0368-202a-43c9-b06c-4b7f7114b018/137_2006_Sb-\(4\)-\(1\).pdf](http://www.portal-vz.cz/getmedia/6b7d0368-202a-43c9-b06c-4b7f7114b018/137_2006_Sb-(4)-(1).pdf)>.
14. ČESKO. Předpis č. 181/1999 Sb.: Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1999, částka 61. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-181>>.
15. ČESKO. Usnesení č. 778, 2006: o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek Národní přírodní rezervace Adršpašsko - teplické skály v Chráněné krajinné oblasti Broumovsko. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2006. Dostupné z WWW: <http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/WebGovRes/7ECBA67EBF79803CC12571B6006F203B?OpenDocument>.
16. ČESKO. Vyhláška č. 4/1945 Sb.: kterou se znovu prodlužuje lhůta stanovená k uzavření smluv o pěstování čekanky v roce 1945. In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1945, částka 2, s. 3. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1945/002-1945.pdf>>.
17. ČESKO. Zákon č. 100/2001 Sb.: Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2001, částka 40, s. 2794 - 2824. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=100&r=2001>>.

18. ČESKO. Zákon č. 106, 1999 Sb.: o svobodném přístupu k informacím. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1999, částka 39. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2004&cz=22>>.
19. ČESKO. Zákon č. 12/1954 Sb.: Ústavní zákon o národních výborech. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1954, částka 6, s. 23. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=12&r=1954>>.
20. ČESKO. Zákon č. 126/1920 Sb.: o organizaci politické správy. In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1920, částka 29, s. 291 - 306. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1920/029-1920.pdf>>.
21. ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=128>>.
22. ČESKO. Zákon č. 129/2000 Sb.: Zákon o krajích (krajské zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 38, s. 1765 - 1782. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>>.
23. ČESKO. Zákon č. 131/2000 Sb.: kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 39, s. 1802 - 1834. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=131&r=2000>>.
24. ČESKO. Zákon č. 150/2002 Sb.: Zákon soudní řád správní. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2002, částka 63, s. 2226 - 2290. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=150&r=2002>>.
25. ČESKO. Zákon č. 17/1992 Sb.: Zákon o životním prostředí. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1992, částka 4, s. 83 - 89. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=17&r=1992>>.
26. ČESKO. Zákon č. 172/1991 Sb.: zákon České národní rady ze dne 24. dubna 1991 o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1991, částka 36, s. 845 - 847. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-172>>.
27. ČESKO. Zákon č. 183/2006 Sb.: Zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2006, částka 63, s. 2226 - 2290. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2006&cz=183>>.

28. ČESKO. Zákon č. 22, 2004 Sb.: Zákon o místním referendu a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2004. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2004&cz=22>>.
29. ČESKO. Zákon č. 243/2000 Sb.: Zákon o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 73, s. 3513 - 3515. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=243&r=2000>>.
30. ČESKO. Zákon č. 248/2000 Sb.: Zákon o podpoře regionálního rozvoje. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 73, s. 3549 - 3554. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=248>>.
31. ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb.: Zákon o rozpočtových pravidlech územního rozpočtu. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=250&r=2000>>.
32. ČESKO. Zákon č. 254/2001 Sb.: Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2001, částka 98, s. 5617 - 5667. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2001&cz=254>>.
33. ČESKO. Zákon č. 347/1997 Sb.: Ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1997, částka 114, s. 7018. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=347&r=1997>>.
34. ČESKO. Zákon č. 349/1999 Sb.: Zákon o Veřejném ochránci práv. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1999, částka 111, s. 7594 - 7597. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?o=3&t=199>>.
35. ČESKO. Zákon č. 367/1990 Sb.: Zákon České národní rady o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 59, s. 1262 - 1274. Dostupné z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/?lawsSbirkaCislo=367&lawsCastkaCislo=&lawsSbirkaCastkaRok=1990&lawsSearchSubmit=Odeslat>>.
36. ČESKO. Zákon č. 420/2004 Sb.: Zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2004, částka 138, s. 8078 - 8086. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?o=4&t=480>>.

37. ČESKO. Zákon č. 491/2001 Sb.: Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2001, částka 178, s. 11002 - 11024. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=491&r=2001>>.
38. ČESKO. Zákon č. 565/1990 Sb.: Zákon České národní rady o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 92, s. 2106 - 2109. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=1990&cz=565>>.
39. ČESKO. Zákon č. 75/1919 Sb.: kterým se vydává řád volení v obcích republiky Československé. In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1919, částka 16, s. 77 - 91. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1919/016-1919.pdf>>.
40. ČESKO. Zákon č. 76/1919 Sb.: kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. (Novela k obecním zřízením). In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1919, částka 16, s. 77 - 91. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1919/016-1919.pdf>>.
41. ČESKO. Zákon č. 76/2002 Sb.: Zákon o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci). In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2002, částka 34, s. 1658 - 1680. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=76&r=2002>>.
42. ČESKO. Zákon č. 83/1990 Sb.: Zákon o sdružování občanů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 19, s. 366 - 369. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=83&r=1990>>.
43. ČESKO. Zákon č. 85, 1990 Sb.: zákon o právu petičním. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 19. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-85>>.
44. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 5 As 41/2009 – 91.
45. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 7 A 118/2002
46. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 7 As 2/2009.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Rozhovor s panem MUDr. Ivanem Šedivým, 1. místostarostou města Příbram, ze dne 3. 3. 2014.
- Rozhovor s panem Vladimírem Rozmajzlem, vedoucím odboru koncepce a rozvoje města Příbram, ze dne 1. 3. 2014.
- Rozhovor s panem Zdeňkem Škaloudem, vedoucím odboru investic a silničního hospodářství MěÚ Příbram, ze dne 2. 3. 2014.

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Společné evropské indikátory udržitelného rozvoje	23
Tabulka 2: Vývoj základních demografických ukazatelů města Příbram.....	33

Seznam grafů

Graf 1: Co se Vám v Příbrami líbí - říjen 2005.....	38
Graf 2: Co se Vám v Příbrami nelíbí - říjen 2005.....	39
Graf 3: Co by mělo město urychleně řešit - říjen 2005.....	40
Graf 4: Co Vám nejvíce chybí k využití volného času – říjen 2005	41
Graf 5: Co se Vám v Příbrami líbí – červen 2013.....	43
Graf 6: Co se Vám v Příbrami nelíbí - červen 2013	43
Graf 7: Co by mělo město urychleně řešit – červen 2013.....	44
Graf 8: Co Vám nejvíce chybí k využití volného času – červen 2013.....	45

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I	Vzor dotazníku – červen 2013.....	66
-----------	-----------------------------------	----

PŘÍLOHY

Příloha I: Vzor dotazníku – červen 2013

Vážení,

*tímto Vás žádám o vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci, kterou vypracovávám na téma „**SPOKOJENOST OBČANŮ S ROZVOJEM MĚSTA PŘÍBRAM**“. Dotazník je anonymní, proto se, prosím, nikam nepodepisujte. Prosím vás o co největší upřímnost při jeho vyplňování. Vyjma „bydliště“ je všude možné zaškrtnout více odpovědí, pokud je možnost, další odpověď je možné i vypsát.*

Bydliště:

- Příbram
- jiné (pokud nejste obyvatelem města Příbram, dále, prosím, nevyplňujte)

Co se Vám v Příbrami líbí:

- historické jádro
- zeleň a čistota
- příroda v okolí
- dostatek restaurací a služeb
- dostupnost obchodů
- upravenost města
- sportovní vyžití
- jiné: (prosím, doplňte).....

Co se Vám v Příbrami NElíbí:

- dopravní situace
- parkování
- občanská vybavenost
- údržba chodníků a komunikací
- nedostatek parků a sportovišť
- nečistota, výkaly od psů
- jsem se vším spokojený
- jiné: (prosím, doplňte).....

Co by mělo město urychleně řešit:

- zainvestování pozemků pro výstavbu
- zahraniční vztahy, místní partnerství
- obnova krajiny
- nezaměstnanost
- podpora podnikání
- nedostatek kulturního vyžití
- služby
- veřejná doprava MHD
- bytová výstavba
- bezpečnost ve městě
- úklid a pořádek veřejného prostranství
- údržba chodníků a komunikací

Co Vám nejvíce chybí k využití volného času:

- sdružení poskytující další vzdělání
- taneční zábavy, diskotéky
- výstavy, prostory pro prezentace
- divadla, koncerty, kina
- prostory pro setkávání, kluby
- trasy pro pěší turistiku
- veřejná prostranství pro setkávání
- prostor pro skupinové sporty
- cyklostezky

Děkuji za vyplnění dotazníku!

Tomáš Kubík